

ಸಂಪುಟ ೨೧

ಜುಲೈ ೧೯೫೯

ಸಂಚಿಕೆ ೪

ಕುರುಕಿಡಿಗಳು

ಕೇರಳಕ್ಕೆ ಆಹ್ವಾನಿತಭೇಟಿಯನ್ನು ನೆಹ್ರೂಜಿಯವರು ಮುಗಿಸಿದ್ದಾರಾಗಿ ಈಗ ರಾಜಾಜಿಯವರು ಭೇಟಿ ಕೊಡುವರು ಎಂಬುದು ಖಚಿತವಲ್ಲವಂತೆ.

* * * *

ತರುಣಿಯರು, ನಾಟ್ಯ, ಸಂಗೀತ, ಸುಖ ಸೌಭಾಗ್ಯ ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಹೆಸರಾದ ಪ್ಯಾರಿಸ್ಸಿನಲ್ಲೇ ವೈಜಯಂತಿಮಾಲಾ ಜಯಭೇರಿ ಹೊಡೆದಳಂತೆ.

—ಪ್ರಾಯ ಅಂದರೆ ಹಾಗಿರಬೇಕು, ಕಲೋಪಾಸಕರಲ್ಲಿ.

* * * *

“ಕಂಗಳಿದ್ದೇತಕೋ ಎನ್. ಜಿ. ರಂಗನ ನೋಡದ” ಎಂಬ ಚರಣವು ಸ್ವತಂತ್ರ ಪಕ್ಷದ ಪಲ್ಲವಿಯಾಗಬಹುದೋ!

* * * *

ಸಿನಿಮಾ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ನಟನೊಬ್ಬನು ಸಾಧುಸಂತನಾಗಿ ಮಾರ್ಪಾಡು ಹೊಂದಿ ಲೋಕವೆಲ್ಲಾ ಮಾಯವೆಂದು ಬೋಧಿಸಿದಾಗ, ಅವನ ಮಾಜಿ ಹೆಂಡಿರೊಬ್ಬರೂ ಹಾಜರಿದ್ದರಂತೆ!

* * * *

ದಲೈಲಾಮಾರವರ ಆರಮನೆಯನ್ನು ಇನ್ನೂ ಮೇಲೆ ಸಾತಾಲ ಎಂದು ಕರೆಯಬಹುದಲ್ಲವೇ?

ಕೈಯೋಪಾತ್ರಾಳ ನೆಶ್ಯದ ಡಬ್ಬಿ

(ಷರ್ಲ್ಸ್ ಹೋಮ್ಸ್‌ನ ಪಿತ್ತ ಡಾ|| ಕಾನನ್‌ಡಾಯಲ್ ಅವರು ೧೮೮೯ರಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದರು,)

ಪೀಠಿಕೆ

ಡಾ|| ಕಾನನ್‌ಡಾಯಲ್ ಅವರು ಸೃಷ್ಟಿಸಿದ ಹೆಸರಾಂತ ಷರ್ಲ್ಸ್ ಹೋಮ್ಸ್ ಅವರು ಕೀರ್ತಿಶೇಷರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ದೇಹವಳಿದರೂ ಆತ್ಮ ಅವಿನಾಶ ಅಲ್ಲವೇ? ಪುನರ್ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ನಂಬಿದ ನಮ್ಮ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಆತ ಹುಟ್ಟಿದ್ದನೆಂಬುದು ನಿರ್ವಿವಾದ. ಇನ್ನೆಲ್ಲಿ ತಾನೆ ಹುಟ್ಟಿಯಾನು? ಕಳ್ಳರು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಹೆಸರಿಟ್ಟು ಕೊಂಡು ಮಾನವಾಗಿ ಸುಖವಾಗಿ ಬಾಳುವ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಲ್ಲದೆ!!

*

*

*

ನೆಶ್ಯದ ಡಬ್ಬಿಯನ್ನು ಒಮ್ಮೆ ಉದ್ದವಾದ, ತೆಳುವಾದ ಬಿಂಡೇಕಾಯಿನಂತಿರುವ ತರ್ಪನಿ ಬೆರಳಲ್ಲಿ, ಹಗೂರಾಗಿ ತಟ್ಟಿದ. ಡಬ್ಬಿಯ ಮುಚ್ಚಳ ತೆಗೆದ. ತೆರೆದ ಡಬ್ಬಿಯನ್ನೇ ಬಿಲದ ಬಾಯಿನಂತಿದ್ದ ಮೂಗಿನ ಸೊಳ್ಳೆಗಳ ಹತ್ತಿರ ಇಟ್ಟು ದೀರ್ಘವಾಗಿ ಉಸಿರೆಳೆದುಕೊಂಡ. ಡಬ್ಬಿ ಖಾಲಿಯಾಯಿತು. ಅದನ್ನು ನನ್ನ ತೊಡೆಯಮೇಲೆ ಬೀಳುವಂತೆ ಗುರಿಯಿಟ್ಟು ಎಸೆದ. ಬೇಗ ತೊಡೆಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿದೆ. ಡಬ್ಬಿ ಸುರಕ್ಷಿತವಾಯ್ತು. ನಾನೂ ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿದ್ದೆ. ಡಬ್ಬಿಯನ್ನು ನೋಡಿದೆ. “ಎಲ ಎಲಾ! ಇದೇನು ಚೆನ್ನದ ರೇಖಿನ ಶೃಂಗಾರ ಮಾಡಿದೆ! ವಜ್ರದ ಹರಳು ಮೆಟ್ಟಿದಂತಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿನ ನವಿಲಗಣ್ಣಿಗೆ! ಎಲ್ಲಿ ಕೊಂಡುಕೊಂಡೆ” ಎಂದು ಪಂಡಿತರು ಕೇಳಿದರು.

ಆಗ ಶೂರ್ಮಾತ್‌ಸೋಮ ಕೃಪಾದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಪಂಡಿತರಮೇಲೆ ಬೀರಿದ. ಆ ಹರಿತವಾದ ದೃಷ್ಟಿಯ ಚಾಲೂಕಿನಿಂದ ಅವನು ಪವಡಿಸಿದ್ದ ಚಾಪೆ ತರತರಗುಟ್ಟಿತು. ಒರಗಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಚಕ್ರ ದಿಂಬು ಸುರುಳಿ ತಿರಿಗಿತು. ಪಂಡಿತರು ಬೆವರೊರಸಿಕೊಂಡರು. ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಗಮನಿಸಿದ ಶೂರ್ಮಾತ್‌ಸೋಮ ಹೇಳಿದ.

“ಪಂಡಿತರೇ! ಆ ನೆಶ್ಯದ ಡಬ್ಬಿಯನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ನಿಮಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವಲ್ಲವೇ? ಅದಕ್ಕೆ ಏನೂ ಇಲ್ಲ ಅಂದರೆ ಈಗ ಏದು ಸಹಸ್ರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಮೌಲ್ಯ ಉಂಟು! ಆದರೆ ಅದರ ಚರಿತ್ರೆ ತಿಳಿದವರು ಏನಿಲ್ಲ ಅಂದರೂ ಏದು ಲಕ್ಷ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ.” ಎಂದು ಹೇಳಿ ಎಡಗಡೆಯ ಜುಬ್ಬಾ ಅಂಗಿಯ ಜೇಬಿನಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ನೆಶ್ಯದ ಡಬ್ಬಿ ತೆಗೆದು ಅದನ್ನೂ ವ್ರಾಣಾಯಾಮ ಮಾಡುವವನಂತೆ ಉಸಿರೆಳೆದು ಒಂದರಕ್ಷಣ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡ. ಅವನ ಮುಖವೆಲ್ಲಾ ಕೆಂಪೇರಿತು. ಕತ್ತಿನ ಮೂರು ದಿಂಬುಗಳೂ ಧರಧರಗುಟ್ಟಿದವು. ಕಡೆಗೆ ಸೀನಿದ. ಆರಡಿ ದೂರದಲ್ಲಿ ಕೂತಿದ್ದ ಪಂಡಿತರು

ನಡುಗಿದರು. ಚಕ್ರದಿಂಬು ಸುರುಳಿ ತಪ್ಪಿ ನೇರನಾಯಿತು. ಚಾಪೆ ಮುದುರಿ ಕೊಂಡಿತು. ಶೂರ್ಮಾತ್‌ಸೋಮ ಮುಂದುವರಿದ.

“ಆ ನೆಶ್ಯದ ಡಬ್ಬಿಯನ್ನು ಟೆರಂಗಜೇಬ ದಾರಾಶುಕೋಗಳಿಂದ ಗಿಟ್ಟಿಸಿ ದಾರಾಶುಕೋ ಅದನ್ನು ಮಮತಾಜಳಿಂದಲೇ ಪಡೆದಿದ್ದಳು. ಮಮತಾಜಳಿಗೆ ಬಾಬರನ ದಾದಿಯ ಮೊಮ್ಮಗಳು ಬಳುವಳಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಳು. ಬಾಬರನು ಈಜಿಪ್ಟಿನಿಂದ ಪಡೆದಿದ್ದ. ಕ್ಲಿಯೋಪಾತ್ರಾಳು ಸೀಸರನಿಗೆ ಈ ನೆಶ್ಯದ ಡಬ್ಬಿಯಿಂದಲೇ ನೆಶ್ಯ ಏರಿಸಿದಳೆಂದು ಪ್ರತೀತಿ ಇದೆ.

ಇತ್ತ ಟೆರಂಗಜೇಬನಿಂದ, ನಾನ್ಬಾರಮ್ಮಾ ಮೇಲುಕೋಟೆಗೆ ತಂದು ವೈರಮುಡಿಯಾತನಿಗೆ ಸೇವೆಮಾಡಿದಳೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅದು ಹೇಗೆ ಇರಲಿ ಕಡೆಗೆ ಮಂಡ್ಯದ ಪಾಳೆಗಾರನಿಗೆ ಸೇರಿತು ಆತ ದೇವರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಮಂದಾಸನದ ಲ್ಲಿರಿಸಿ, ಆಗಿ ಬಂದ ವಸ್ತು ಎಂದು ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದ.

ಯಥಾಪ್ರಕಾರ ಪಂಡಿತ “ಶೂರ್ಮಾತ್‌ರೇ! ನೆಶ್ಯದ ಡಬ್ಬಿಯ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಹೇಳಿದಿರಿ. ದಿಟ. ! ಆದರೆ ನಿನಗೆ ಹೇಗೆ ದೊರೆಕಿತು? ಎಂದು ಕೇಳಿದ.

“ಅದು ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ಸುಮಾರು ಹೊತ್ತಾಗುತ್ತೆ. ಆದರೆ ನಿನಗೆ ಈಗ ಬಿಡುವಿದ್ದ ಹಾಗೆ ಕಾಣುತ್ತೆ. ಅಂಚೆವೇಟೆ ಸಾಹುಕಾರರು ಅಂತ್ಯಗೊಂಡಂತಿದೆ. ಅಂದಮೇಲೆ ನಿನಗೆ ಸದ್ಯ ತುರ್ತುಕರೆ ಬರೋಹಾಗಿಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮನೆ ರಸ್ತೆಲಿ ಈಗ ತಾನೆ ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ರಸ್ತೆ ಕೆಸರಾಗಿದೆ. ಸ್ವಲ್ಪ ಒಣಗೋತನಕ ಇಲ್ಲೇ ಇದ್ದರೆ ವಾಸಿ. ಹೇಗೂ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ನೀನೊಬ್ಬನೆ” ಎಂದ ಶೂರ್ಮಾತ್‌ಸೋಮ.

ಪಂಡಿತ ಅವಾಕ್ಯಾದ. ಸಾಹುಕಾರರು ಬೆಳಗಿನ ಝಾವ ಸ್ವರ್ಗವಾಸಿ ಗಳಾದರು. ನಾನಿನ್ನೂ ಕುಪ್ಪಿ ಮಾತ್ರೆಯನ್ನು ತೇಯುತ್ತಿರುವಾಗಲೇ ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡರು. ಈಗ ಕೆಟ್ಟ ನಕ್ಷತ್ರ, ಇನ್ನೂ ಮೂರು ಗಂಟೆ ಆದಮೇಲೆ ಸಾವು ಎಂದು ತಿಳಿಸೋಣ. ಇಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರೆ ಮನೇನ ಮೂರು ತಿಂಗಳು ಬಿಡಬೇಕಾಗುತ್ತೆ ಎಂದು ಅವರ ದೊಡ್ಡ ಮಗ ಹೇಳಿಕೊಂಡ. ಹಾಗೇ ಆಗಲಿ ಎಂತಂದು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದೆ. ಇನ್ನೂ ಯಾರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ನಿನಗೆ ಹೇಗೆ ಗೊತ್ತಾಯ್ತು. ಅಲ್ಲದೆ ನನ್ನ ಹೆಂಡತಿ ತೌರಿಗೆ ಹೋದುದು ನಿನ್ನೆ, ಅದು ಹೇಗೆ ಗೊತ್ತಾಯ್ತು? ನಮ್ಮನೆ ಹತ್ತಿರ ಕೆಸರಿರೋದು ಹೇಗೆ ತಿಳಿಯಿತು ಎಂದು ಕೇಳಿದಾಗ ಶೂರ್ಮಾತ್ ನಸುಸಕ್ಕ.

“ಮಕ್ಕಳಾಟ ಇದು ಪಂಡಿತರೇ!” ಎಂದು ಶುರುಮಾಡಿ ಹೇಳಿದ. ನಿನ್ನ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಶಾಂತಿಯ ಗೆರೆಗಳು ಹುಬ್ಬಿನ ಮಧ್ಯೆ ಅಡ್ಡಡ್ಡಲಾಗಿ ಕಾಣಿಸುತ್ತಿವೆ. ಕೆಲವು ದಶಕಗಳಿಂದ ಹಣೆಯ ರೇಖಾ ಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಅಭ್ಯಾಸಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ಪರಾಶರರು ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸಾಂಗೋಪಾಂಗವಾಗಿ ವಿವರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆ ತೀರ್ಥಗಳನ್ನು ಕಂಡಾಗಲೇ ನಿನ್ನ ಸಾಹುಕಾರ ರೋಗಿಯ ಗೋಳು ಮುಗಿದಿರಬೇಕು ಎಂದು

ಕೊಂಡೆ. ನೀನು ಹೊರಗಡೆ ಚಪ್ಪಲಿ ಬಿಟ್ಟು ಬಂದಿದ್ದರೂ, ಪಂಚೆ ಅಂಚೆಲ್ಲಾ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಚೆಮ್ಮಿದ ಗುರ್ತುಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಮಳೆಯಿಲ್ಲ. ಸಾಕುಕಾರ ರೋಗಿಯು ನಿಮ್ಮನೆ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲೇ ಇದ್ದಾನೆ. ಅಥವಾ, ಈಗ ಇದ್ದ. ಅಂದಮೇಲೆ ನಿಮ್ಮ ರಸ್ತೆಲಿ ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿರಬೇಕು ಅನ್ನೋದು ಸುಲಭವಲ್ಲವೇ? ನೀನು ಅಲ್ಲಿ ಕೂತಿದ್ದರೂ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬೆಳ್ಳುಳ್ಳಿ ಈರುಳ್ಳಿ ವಾಸನೆ ಹೊಡೀತಾ ಇದೆ. ಅಂದ ಮೇಲೆ ಹೋಟಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಮಸಾಲ್ ದೋಸೆ ಮೆದ್ದಿರಲೇಬೇಕು ಮನೇಲಿ ಹೆಂಡತಿ ಇದ್ದರೆ, ಅವಳು ಮಾಡಿದ ಮೆಂತ್ಯದ ದೋಸೇನ ಬಿಟ್ಟು ಯಾರಾದರೂ ಹೋಟಲಿಗೆ ಹೋಗ್ತಾರೆಯೇ? ಇವತ್ತು ಏಕಾದಶಿ! ನಿನ್ನ ಹೆಂಡತಿ ಮೆಂತ್ಯದ ದೋಸೇನ ತಪ್ಪಿಸುತ್ತಾಳೆಯೇ, ಏಕಾದಶಿಗೆ ತಪ್ಪಿಸಿದ್ದಾಳೆಯೇ? ಅದಕ್ಕೇ ಹೇಳಿದೆ, ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಈಗ ನೀನೊಬ್ಬನೇ ಅಂತೆ.”

ಪಂಡಿತ ಅಂಗಾಲು ಕೆರೆದುಕೊಂಡ. ಎಷ್ಟು ಸುಲಭವಾಗಿದೆ ನಿನ್ನ ಯೋಚನಾ ಸರಣಿ ಆದರೂ ಎಷ್ಟು ಆಶ್ಚರ್ಯಕರ ಪವಾಡದಂತಿದೆ ಉತ್ತರ! ಎಂದ

ಶೂರ್ಮಾತ್ ಒಂದು ಬೀಡಿ ಹಚ್ಚಿದನಂತರ ಮುಂದುವರಿದ.

“ಅಮಾವಾಸ್ಯೆ ಬೆಳಗಿನ ಝಾಮು ೫ ಗಂಟೆ ಹೊತ್ತಿರಬೇಕು. ಯಾರೋ ಬಂದು ರಸ್ತೆಲಿ ಗಲಾಟೆ ಮಾಡ್ತಾ ಇದ್ದರು, ಬಾಗಿಲು ತೆಗೆದು ಹೋಗಿ ನೋಡಿದೆ. ದೊಡ್ಡ ಮನುಷ್ಯನಂತಿದ್ದವನೊಬ್ಬ ರಸ್ತೆ ಗುಡಿಸುವವಳ ಹತ್ತಿರ ಜಗಳ ಕಾಯ್ದಾ ಇದ್ದ. ನಾನು ಬಾಗಿಲು ತೆಗೆದಿದ್ದು ನೋಡಿ, ಹೊರಗೆ ಬಂದದ್ದು ಕಂಡು ನನ್ನ ಕಡೆ ತಿರುಗಿ” ನೋಡ್ತೀ! ಶೂರ್ಮಾತರ ಮನೆ ಎಲ್ಲಿ ಎಂದು ಇವಳನ್ನು ಕೇಳಿದರೆ ನನ್ನಾಕ ಕೇಳ್ತೀ! ಪೋಲೀಸಿನವರನ್ನು ಕೇಳು. ಅವನ್ಯಾರೋ ನಂಗೇನ ಗೊತ್ತು ಎಂತಾಳೆ. ಈ ರಸ್ತೆಲಿ ಅವರ ಮನೆ ಅಂತ ಹೇಳಿದರೆ, ಈ ರಸ್ತೆಲಿ ಆ ಹೆಸರಿನ ದೆವ್ವಕೂಡ ಇಲ್ಲ ಅಂತಾಳೆ. ನಿಮಗಾದರೂ ಗೊತ್ತಾ ಎಂದ. ಆ ವೇಳೆಗೆ ರಸ್ತೆ ಗುಡಿಸುವಾಕೆ ನನ್ನ ಕಡೆ ನೋಡಿ, “ನೋಡು ಸೋಮಣ್ಣಾ! ಇವನಾರೋ ಬಂದು ರಸ್ತೆ ತುದೀಲಿ ಮೋಟಾರು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ನನ್ನ ತಾವ ಬಂದು, ಏನೇ ಶೂರ್ಮಾತ್ ಮನೆ ಯಾವುದೇ ಅಂತ ಕೇಳ್ತಾನೆ. ಮಗ, ಮಾನ ಇಲ್ಲ ಮರ್ಯಾದೆ ಇಲ್ಲ! ನಂಗೇ ರೇಗಿತು, ಟೀಸನ್ನಿಗೆ ಹೋಗೋ ಅಂದೆ ಈ ರಸ್ತೆಲಿ ಶೂರ್ಮಾತ್ ಹೆಸರಿನ ನನಗೆ ತಿಳಿಯದ ಯಾವ ಹೈದ ಇದಾನೆ? “ಎಂದಳು. ಈ ಊರು ಕೇರಿಯ ಕೆಲಸ ಗಾರರೆಲ್ಲಾ ಬಡವರೆಲ್ಲಾ ನನ್ನನ್ನು ಸೋಮಣ್ಣಾ ಅಂತ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಕರೆಯೋದು ನಿನಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆಯಲ್ಲ!

“ನನ್ನನ್ನ ಶೂರ್ಮಾತ್ ಅಂತಲೂ ಕರಿತಾರೆ ಲಚುಮಿ ನಿಂಗಿ ತಿಳಿದು ಆದರೆ ನಿಂಗಿ ನಾನು ಸೋಮಣ್ಣಾನೇ” ಅಂತ ಆಕೆಗಂದು ಈತನಿಗಂದೆ, ನಾನೇ ಶೂರ್ಮಾತ್ ಈ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಏಕೆ ಬಂದಿರಿ. ನಾನು ಬೆಳಗಿನ ಝಾಮು ೨ ಗಂಟೆಗೆ

ಮಲಗೋನು ಅಂತ ನಿಮಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವೇ? ಅಂಥಾ ತುರ್ತೇನು ಒಳಕ್ಕೆ ಬಂದು ಹೇಳಿ ಅಂತ ನನ್ನ ಕೊಠಡಿಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಕೂರಿಸಿಕೊಂಡೆ.

ಏದುಬ್ಬಸ ಇಳಿದ ಮೇಲೆ ಆತ ಹೇಳಿದ. ಶೂರ್ಮಾತರೇ! ನಿಮಗೆ ತ್ರಾಸು ಕೊಡೋದಕ್ಕೆ ನನಗೆ ಇಷ್ಟವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಯತ್ನವಿಲ್ಲ. ಎರಡೆ ಮಾತಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಕಷ್ಟ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ನೀವು ಸಹಾಯ ಮಾಡಲೇಬೇಕು ಎಂದ.

ನಾನು ಮಂಡ್ಯದ ಪಾಳೇಗಾರ ಕ್ಲಿಯೋಪಾತ್ರಾಳ ನೆಶ್ಯದ ಡಬ್ಬಿ ನಮ್ಮ ಮನೆ ತನದ ತಾಯಿತಿ ಇದ್ದ ಹಾಗೆ. ಅದರ ಪುಣ್ಯವೇ ನಮ್ಮನ್ನು ಕಾಪಾಡುತ್ತಿರೋದು ನಾಲ್ಕಾರು ತಲೆಗಳಿಂದ ಹಿಟ್ಟರನ ಹಾವಳಿಯಿಂದ, ಬೊಚ್ಚುಬಾಯಾದ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸಿಂಹಾಸನವು ನಮಗೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿತಲ್ಲ! ಆಗಲೇ ನನಗೆ ಅರ್ಥ ವಾಯಿತು ನನ್ನ ಪಾಳೇಗಾರತನ ಇನ್ನು ಉಳಿಯಲ್ಲ ಅಂತ. ಅದಕ್ಕೇ ರಾಜಕೀಯಕ್ಕೆಳೆದೆ. ಹೊತ್ತಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಜೈಲಿಗೆ ಬಿದ್ದು ಎರಡೇ ದಿನದಂತರ ಹೊರಗೆ ಬಂದು, ಜನನಾಯಕನಾದೆ. ಮಂಡ್ಯಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ ಪ್ರಜೆಗಳೆಲ್ಲಾ ನನ್ನ ಮೆರೆವಣಿಗೆಲಿ ಎದುರ್ಗೊಂಡರು. ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ಪೂಜೆ ಮಾಡಲು ಸಿದ್ಧನಾದಾಗ, ಮಂದಾಸನದಲ್ಲಿ ಆ ನೆಶ್ಯದ ಡಬ್ಬಿ ಇತ್ತಿಲ್ಲ [ನೆಶ್ಯದ ಡಬ್ಬಿಯ ಚರಿತ್ರೆ ಆತ ಹೇಳಿದ] ಅದು ಕಳೆದರೆ ನನ್ನ ಪುಣ್ಯ ಇಂಗಿದಂತೆಯೇ! ಅದು ಇದ್ದರೆ, ರಾಜಧಾನಿಗೆ ಹೋಗಿ ಸಚಿವನಾಗಿ ಮುಂದೆ ದಿಲ್ಲಿಲಿ ಕೂಡ ಹಿರಿಯನಾಗಬಹುದೆಂದುಕೊಂಡಿದ್ದೆ. ಪಾಳೇಗಾರತನ ಹೋದರೂ ಜನರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಒಡ್ಡೋಲಗ ನಡೆಸಬಹುದು ಅಂತಂದು ಕೊಂಡಿದ್ದೆ. ಈಗ ಮಂಡ್ಯದ ಕಸ್ತಿಯಾಗಿ ಉಳಿಯಬೇಕು. ಈ ಕಳುವಿನ ವಿಚಾರ ಪೂಲೀಸರಿಗೆ ಹೇಳಿದರೆ ಕೆಲಸ ಕೆಡ್ತು. ಆದ್ದರಿಂದ ನೀವು ಒಂದು ನಮ್ಮ ಮನೆ ಹಣತೇನ ನಂದಾದೀಪ ಮಾಡಬೇಕು ಖರ್ಚುವೆಚ್ಚದ ಮುಖ ನೋಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ” ಎಂದು ಗೋಗರೆವ ದನಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ.

ಮಡೀ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಲಿ ಸಾಮಾನು ತುಂಬಿಕೊಂಡು ಅವನೊಡನೆಯೇ ಹೊರಟೆ ಮಂಡ್ಯಕ್ಕೆ. ಅವನ ಮನೇನ ಸೇರಿ “ನನ್ನ ಹಿಂದೆ ಯಾರೂ ಬರಬೇಡಿ ಅಂತ ಆಣತಿ ಇತ್ತು ದೇವರ ಮನೆಗೆ ಮಡಿ ಉಟ್ಟುಕೊಂಡು ಒಬ್ಬನೇ ಹೋದೆ ಮಡೀಪೆಟ್ಟಿಗೆ ನನ್ನ ಕೊಂಕುಳಲ್ಲೇ ಇತ್ತು. ನೋಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ. ಮಂದಾಸನದ ಹಿಂದಿನಿಂದ ಲಕ್ಷ್ಮೀ ಚೇಳೊಂದು ಸರ ಸರ ಹರಿದು ಬಂದು ಹೊಸಿಲದಾಟ ಹೋಯಿತು.

ನಿಂಗಿ ಹೇಳಿದ್ದೀನೋ ಇಲ್ಲವೋ. ಲಕ್ಷ್ಮೀ ಚೇಳುಗಳ ವಿಷಯ ಅಭ್ಯಾಸಮಾಡಿ ಡಾಕ್ಟರೇಟ್ ಪದವಿಗೆ ಒಂದು ಲೇಖನ ಕಳಿಸಿದ್ದೆ. ಕಾರಣ ಲಕ್ಷ್ಮೀ ಚೇಳುಗಳ ಗುರ್ತು ಚಹರೆಯಲ್ಲಾ ಗೊತ್ತು. ಅದರಿಂದಲೇ ಅಂತೆ ಆ ಲಕ್ಷ್ಮೀ ಚೇಳು ಹೆಣ್ಣು ಅದರ ವೇಗ ಸುರುಳಾಟ ಕಂಡು ಮನದಲ್ಲೇ ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕಿ ಎಷು, ಕಾಲು ಎಂದು

ಎಣಿಸಿದೆ ನಮ್ಮ ಕಾಂಸ್ತಿಟ್ಟುಪನಲ್ಲಿರುವ ಕಲಂಗಳಷ್ಟೇ ಕಾಲುಗಳು! ಓಹೋ! ಇದು ಭವಿಷ್ಯ ಸೂಚಿಸುವ ಬೆಳೆದುಬಂದ ಲಕ್ಷ್ಮೀ ಚೇಳು ಅಂತ ಅರಿತೆ. ಅದನ್ನು ಹಿಂಬಾಲಿಸಿದೆ. ಅದು ಮನೆ ಹಿಂದೆ ಹೋಗಿ, ದನದ ಕೊಟ್ಟಿಗೆ ದಾಟಿ ಗುಡಿಸಲೊಂದಿಕ್ಕೆ ಹೋಯಿತು. ನಾನೂ ಗುಡಿಸಲೊಳಕ್ಕೆ ಹೋದೆ. ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹೆಣ್ಣು ನಿಂತಿತ್ತು. ಹೆದರಿ ನಿಂತಿದ್ದಳು. ಗುಡಿಸಲಿನ ಹಿಂದಿನ ಗೋಡೆಯೇರಿಡ ಲಕ್ಷ್ಮೀ ಚೇಳನ್ನೇ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದವಳು ನನ್ನ ಕಾಲು ಸಪ್ಪಳ ಕೇಳಿ ನನ್ನ ಕಡೆ ನೋಡಿದಳು. “ನಿನ್ನ ಹೇಸರೇನಮ್ಮ” ಎಂದೆ. ನನ್ನ ಕೊಂಕುಳಲ್ಲಿದ್ದ ಮಡೀ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯನ್ನು ಕೆಳಗಿಟ್ಟೆ. “ಆ” ಎಂದು ಚೀರಿದಳು ಆ ಹೆಣ್ಣು. ನೆಲನೋಡಿದೆ, ಅವಳು ನೋಡಿದ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ. ನನ್ನ ಮಡೀ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯಿಂದ ಭಾರೀ ಲಕ್ಷ್ಮೀ ಚೇಳೊಂದು ಹೊರಬಿದ್ದು ಗುಡಿಸಲಿನ ಹಿಂದುಗಡೆ ಗೋಡೆಯತ್ತ ಸರ ಸರ ಸಾಗಿತ್ತು. ನೋಡುತ್ತಲೇ ಇದ್ದೆವು ಯಾವುದೋ ಮಾಯದಲ್ಲಿ ಎರಡೂ ಮಾಯ ವಾದುವು. ಲೊಚ ಲೊಚ ಶಬ್ದ ಕೇಳಿಸಿತು ಎಲ್ಲೋ ಹಲ್ಲಿನುಡಿದಿರಬೇಕು ಅಂತಂದು ಕೊಂಡೆ.

ಈ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಬೆವರ್ಮಣಿ ತುಂಬಿದ ಹಣೆಯ ಆ ಹೆಣ್ಣು ಕಲಕಲ ವಾಣಿಗಳನ್ನಾಡಿದಳು. “ನೆಶ್ಯದ ಡಬ್ಬಿನ ಮಂದಾಸನದ ಕೆಳಗಿಂದ ನಾನೇ ತಂದೆ. ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ, ಮಾರನಿಗೆ ಹುಟ್ಟಿದ ಹಬ್ಬಕ್ಕೆ ಕೊಡೋಣ ಅಂತ ತೆಗೆದುಕೊಂಡೆ. ಮೊದಲು ಬಂದ ಈ ಲಕ್ಷ್ಮೀಚೇಳು ಮಂದಾಸನದ ಮೇಲಿಂದ ನನ್ನನ್ನೇ ನೋಡಿತು. ಓಡಿ ಬಂದೆ. ಆಗಲೇ ನನಗನ್ನಿಸಿತು. ಈ ಲಕ್ಷ್ಮೀ ಚೇಳೇ ನನ್ನ ತಳ್ಳತನ ಕಂಡು ಹಿಡಿದುಬಿಡುತ್ತೆ ಅಂತ. ಅದಕ್ಕೇ ಎಲ್ಲಾ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಆಗ ನಾನು ಮಧ್ಯೆ ಮಾತನಾಡಿ ಕೇಳಿದೆ ಮಾರ ಯಾರು ಅಂತ. ಮಾರ ಈಚಲ ತೋಟದಲ್ಲಿ ಕಾವಲಿರುವ ಹೈದ ಅಂತ ಆ ಹೆಣ್ಣು ಹೇಳಿ ಮುಂದುವರೆ ಸಿದಳು.

ಮಾರ ಕೊಟ್ಟ ಮಡಿಕೆಯನ್ನು ಲಚ್ಚನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು, ಎಡೆ ಬಡಿಸಿದೆ. ಲಚ್ಚ ಮಲಗಿ ನಿದ್ರೆ ಹೋದಮ್ಯಾಗೆ, ನೆಶ್ಯದ ಡಬ್ಬಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಈಚಲ ತೋಟಕ್ಕೆ ಬುತ್ತಿಯನ್ನೂ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಹೋದೆ. ಬುತ್ತಿ ಬಿಚ್ಚಿ ಉಣ್ಣೆಸಿ ಮಾರನಿಗೆ, ನಿಂಗಿ ಹೀಗೆ ಹುಟ್ಟಿದಬ್ಬ ನಾನಿರುವ ತನಕ ಆದರೂ ಬರುತ್ತಿರಲಿ ಎಂದು ನೆಶ್ಯದ ಡಬ್ಬಿ ಬಹುಮಾನವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟೆ, ನನ್ನೊಡನೆ ಬಂದರೆ ಅವನಿಂದ ಕೊಡಿಸುತ್ತೇನೆ. ಯಾರಿಗೂ ಹೇಳದೆ ಗುಟ್ಟಾಗಿದ್ದರೆ ನಿಮ್ಮ ಪಾದಕ್ಕೆ ಬೀಳ್ತೀನಿ ಅಂತ ಅಳುಕ್ಕೆ ಶುರು ಮಾಡಿದಳು.

ಅವಳೊಡನೆ ಈಚಲ ತೋಟಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಮಾರನಿಂದ ನೆಶ್ಯದ ಡಬ್ಬಿ ತೆಗೆದು ಕೊಂಡು ಹಿಂತಿರುಗುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಆ ಹೆಣ್ಣು ತನ್ನ ಬೆರಳಿನಲ್ಲಿದ್ದ ಬೆಳ್ಳಿ ಉಂಗುರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ವಂದನೆಯ ನಗೆಯನ್ನು ಬೀರಿದಳು.

ಮಡಿ ಪೆಟ್ಟಿಯನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅಲ್ಲಾಡಿಸಿ ರೂಢಿಸಿ, ನೆಶ್ಯದ ಡಬ್ಬಿಯನ್ನು ಅದರಲ್ಲಿರಿಸಿಕೊಂಡು, ಪಾಳೇಗಾರನ ಮನೆಗೆ ಹಿಂತಿರುಗಿ ಬಂದೆ.

ಪಾಳೇಗಾರ ಹಜಾರದಲ್ಲಿ ತಲೆತಗ್ಗಿಸಿಕೊಂಡು ಕೂತಿದ್ದ. ಅವನೇದುರಿಗೆ ಪಾಳೇಗಾರಿತಿ, ಸುತ್ತಲೂ ಮಕ್ಕಳು.

ನಾನು ಬಂದ ಶಬ್ದ ಕೇಳಿ ಅವ ತಲೆಯೆತ್ತಿದ. ಪಾಳೇಗಾರಿಯೂ ತಲೆಯೆತ್ತಿದಳು ಅಡ್ಡಗಲದ ಕುಂಕುಮದ ಪಟ್ಟಿಯೆಲ್ಲಾ ಒದ್ದೆಯಾಗಿ ಆಕೆಯ ಹಣೆಯಮೇಲೆಲ್ಲಾ ಬೀಳಲು ಬಿಟ್ಟಿತ್ತು, ಆ ಸೌಭಾಗ್ಯವತಿಯ ಮುಖದ ಮೇಲಿನ ತನ್ನವನ ಕಷ್ಟಕ್ಕಾಗಿ ಮರುಗುತ್ತಿದ್ದ ನೋಟ ನನ್ನ ಗಂಟಲನ್ನು ಒತ್ತಿತು.

ನೆಶ್ಯದ ಡಬ್ಬಿ ತೆಗೆದು ಆಕೆಯ ಕೈಲಿ ಕೊಟ್ಟೆ.

ಸಂತೋಷ, ಹಿಗ್ಗು ನೋಡಬೇಕಾದರೆ ಆಗ ಆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದಾಗಿತ್ತು, ಕಾಣುವ ಅದೃಷ್ಟ ನನ್ನದಾಗಿತ್ತು.

ಊಟಕ್ಕೇಳಿ ಎಲ್ಲರೂ ಅಂತಂದಳು ಪಾಳೇಗಾರಿತಿ.

ಎಲ್ಲರೂ ಊಟ ಮಾಡಿದವು. ಎಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿತು ಹೇಗೆ ಸಿಕ್ಕಿತು, ಎಂದು ಕೇಳಿದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆಲ್ಲಾ, ನದಿಮೂಲ ಹುಡುಕಬಾರದು, ಗುರುಮೂಲ ಹುಡುಕಬಾರದು, ಇರುವೆ ಗೂಡು ಕೆದಕಬಾರದು ಅಂತ ಉಪದೇಶದ ಸಬೂಬು ಹೇಳಿದೆ. ಎಲ್ಲಿಲಿನ ಲಕ್ಷ್ಮೀ ಚೇಳುಗಳೋ ಎಲ್ಲಾದರೂ ಹೇಗಾದರೂ ಸುಖವಾಗಿರಲಿ ಎಂದೇ ನಮ್ಮ ಹಿರಿಯರು ಪಾಠ ಹೇಳಿರುವುದು ಅಲ್ಲವೇ ?

ಊಟವಾಗಿ ಎಲಡಿಕೆ ಜಗಿಯುತ್ತಿದ್ದಾಗ, ಕಂಠೀರವ ಹಣ ತುಂಬಿದೊಂದು ಚೀಲವನ್ನು ಪಾಳೇಗಾರಿತಿ ನನಗೆ ಎಲಡಿಕೆ ತಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಪಾಳೇಗಾರನ ಕೈಲಿ ಕೊಡಿಸಿದಳು.

* * * *

ಎಂದು ಹೇಳಿ ಶೂರ್ಮಾತ ದಿಂಬಿನ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಕೈ ಹಾಕಿ ಪಿಳ್ಳುಂಗೋವಿಯೊಂದನ್ನು ಹೊರಕ್ಕೆ ತೆಗೆದ. ತುಟಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡ.

“ಶೂರ್ಮಾತ ! ನೀಹೇಳಿದ ಕತೆ ಚೆಂದ, ಆದರೆ ಆ ನೆಶ್ಯದ ಡಬ್ಬಿ ನಿಂಗಿ ಹೇಗೆ ಸಿಕ್ಕಿತು” ಎಂದ ಪಂಡಿತ.

ತೊಡೆಯಮೇಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡ ಪಿಳ್ಳುಂಗೋವಿಯನ್ನು ಶೂರ್ಮಾತಸೋಮ ತಿರುಗಿ ಮಾತನಾಡಿದ. ಮುಂದುವರೆದು,

ಮರೆತಿದ್ದೆ ಪಂಡಿತ ! ಪಾಳೇಗಾರಿಯ ಸೌಭಾಗ್ಯದ ಕುರುಹಾದ ಆ ಅಡ್ಡಂಗಲದ ತೋಯ್ದ ಕುಂಕುಮವೇ ಕಣ್ಣು ಮುಂದೆ ಕಾಣುತ್ತಿತ್ತು. ಅದಕ್ಕೇ ಮರೆತೆ ಕ್ಷಮಿಸು ಪಂಡಿತ ಮುಂದುವರಿಸುತ್ತೇನೆ.

* * * *

ಮಾರನೇ ದಿನ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ (ಕಂಠೀರಾಯ ವರಹದ ಜೀಲದೊಂದಿಗೆ) ಹಿಂತಿರುಗಿದೆ. ಆ ಮೇಲೆ ಪಿಳ್ಳಂಗೋವಿ ಅಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ತೊಡಗಿದೆ. ದಿನಗಳು ಕಳೆದುವು. ವಾರಗಳು ಮುಗಿದುವು. ತಿಂಗಳುಗಳಾಯ್ತು ೩ ವರ್ಷಗಳು ಕೂಡ ಮರುಪುಟ ಹಾಕಿತು. ಪಲ್ಲವಿ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದೆ.

ಅಮಾವಾಸ್ಯೆ ಸಂಜೆ ಆರು ಗಂಟೆ ಹೊತ್ತಿಗೆ ನಮ್ಮ ಊರಿನ ಸಚಿವರೊಬ್ಬರು ಅವಸರವಾಗಿ ಬಂದು, ಈಗಲೇ ಬನ್ನಿ ಶೂರ್ಮಾಂತರೇ ದಿಲ್ಲಿಯಿಂದ ಅವರು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಕಾಣಲೇಬೇಕಂತೆ, ಏದೇ ನಿಮಿಷ ಅವಕಾಶ ಎಂದು ನನ್ನನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಪ್ರವಾಸಿ ಮಂದಿರದತ್ತ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋದರು.

ದಿಲ್ಲಿಯಿಂದ ಬಂದಿದ್ದ ಅವರು ಯಾರು ಗೊತ್ತೇ?

* * * *

ಪಂಡಿತರಂದರು “ಗೊತ್ತು, ಮಂಡ್ಯದ ಪಾಳೇಗಾರರು!”

ಶೂರ್ಮಾಂತರಂದರು “ಬಲು ಜಾಣ ನೀನು ಪಂಡಿತ. ನಿನ್ನ ಹಾಗೆ ನಿನ್ನ ಲೇಹವೂ ಚುರುಕಾದರೆ ಮಾನವತೆ ಉಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಆದರೆ ನಾನು ಕೇಳಿದ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರ ಬಯಸಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಪರವಾಗಿಲ್ಲ ಕೇಳು”

* * * *

ದಿಲ್ಲಿಯಿಂದ ಬಂದಿದ್ದ ಹಳೇ ಮಂಡ್ಯದ ಪಾಳೇಗಾರರು ಬಲು ಆದರದಿಂದ ನನ್ನನ್ನು ತಾವು ಕುಳಿತಿದ್ದ ಸೋಫಾದಮೇಲೆ ಕೂರಿಸಿಕೊಂಡು, ಶೂರ್ಮಾಂತರೇ ನೀವು ಅಂದು ನೆಶ್ಯದ ಡಬ್ಬೀ ಹುಡುಕಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದರಿಂದ, ನಾನಿಂದು ದೊಡ್ಡವನಾಗಿ ದ್ದೇನೆ. ಸಂಸ್ಥಾನದ ಸಚಿವರೆಲ್ಲಾ ಕೇಂದ್ರದವನೆಂದು ನನಗೆ ಡೊಗ್ಗು ಸಲಾಂ ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಹೋದ ತಿಂಗಳು ನನ್ನ ಪಾಳೆಗಾರಿತಿ ಮಂಡ್ಯದಲ್ಲೇ ತೀರಿಕೊಂಡಳು. ಆಕೆ ಸಹಲಿಗೆ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಒಮ್ಮೆಯಾದರೂ ಬರಲಾಗಲಿಲ್ಲ. ಆಕೆಯ ಕಡೆಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಾನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಲೂ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಮೂರು ವರ್ಷ ದೆಹಲಿಯಲ್ಲಿ ಒಡ್ಡೋಲಗದ ಸುಖ ಅನುಭವಿಸಿದೆ. ಅದಿನ್ನೂ ಬೇಕು ಅನ್ನಿಸುತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ ಹಿತವಿಲ್ಲ ಬಾಳಿನಲ್ಲಿ. ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಏನಾದರೂ ಆಗಲಿ ಅಂತ ಅನ್ನಿಸುತ್ತಿದೆ. ತುಂಬಾ ಬಯಸಿದ್ದೆ ನಾನು ಈ ಬಾಳನ್ನು ಅದು ಸಿಕ್ಕಿತು. ಈಗ ತಿಳಿಯಿತು ನಾನು ಬಯಸಿದ್ದುದು ನನಗೆ ಹಿತವಾದುದಲ್ಲ ಅಂತ.

ಅದಕ್ಕೇ ಈ ನೆಶ್ಯದ ಡಬ್ಬಿಯನ್ನು ನಿಮಗೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂತಲೇ ನಾನು ದಿಲ್ಲಿಯಿಂದ ನಿಮ್ಮೊಗೆ ಬಂದಿದ್ದು.

ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ ನನ್ನಾಕೆಯ, ನನ್ನ ನೆನಪು ಯಾವಾಗಲಾದರೂ ನಿಮಗೆ ಬಂದರೆ ಸಾಕು ಎಂದು ಹೇಳಿ ಈ ಚರಿತ್ರಾರ್ಹ ನೆಶ್ಯದ ಡಬ್ಬಿಯನ್ನು ನನಗೆ ಕೊಟ್ಟನಾತ.

ಹಾಗೇ ನನಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದು ಈ ನೆಶ್ಚದ ಡಬ್ಬಿ ! ಎಂಮ ಹೇಳಿ ಶೂರ್ಮಾತ
ಸೋಮ ಪಿಳ್ಳಂಗೋವಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಊದಲಾರಂಭಿಸಿದ.

ಪಂಡಿತ ಪಿಳ್ಳಂಗೋವಿಯನ್ನೇ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದ. ಅದರಿಂದ ಹೊರಟ ದನಿಯಲೆ
ಗಳಲ್ಲಿ ತೇಲಿ ಮುಳುಗಿದರೂ ಜ್ಞಾನವಾಗೇ ಇದ್ದ. ಅದಕ್ಕೇ ಹಾಡಿನ ಮಧ್ಯೆ
ಮಾತನಾಡಿ ಹೇಳಿದ.

“ಶೂರ್ಮಾತ ! ಪಿಳ್ಳಂಗೋವಿಯ ‘ಅ’ತುದಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಳ್ಳಿ ಕಟ್ಟು ಹಾಕಿಸಿದೆ
ಯಲ್ಲಾ ಏಕೆ” ಅಂತ

“ಬೆಳ್ಳಿ ಕಟ್ಟಲ್ಲಾ ಅದು ಪಂಡಿತ. ಲಚ್ಚನ ಹೆಂಡತಿ ಕೊಟ್ಟ ಬೆಳ್ಳಿಯುಂಗುರ
ವನ್ನೇ ನನ್ನ ಪಿಳ್ಳಂಗೋವಿಗೆ ತೊಡಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಆಕೆಯ ಹೆಸರುಕೂಡ ತಿಳಿಯದು
ನನಗೆ”.

ಎಂದು ಪಿಳ್ಳಂಗೋವಿ ತುಟಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು “ಎಂದುಲೋ ಮಹಾನು
ಭಾವುಲು” ಊದಲಾರಂಭಿಸಿದ.

* * * *

ಪಂಡಿತ ಆಗಂದ “ಲೇ ಸೋಮಾ ! ದಿಲ್ಲಿಗೆ ಹೋದ ಕಳ್ಳರಿಗೆಲ್ಲಾ ಮೆಟ್ಟಲಾಗಿ
ನಿಂತ ನಿನಗೆ ನಾಚಿಕೆಯಾಗುವಲ್ವೇ” ಅಂತ.

“ಕಳ್ಳರ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಳ್ಳರಿಗೆ ಬೆಂಬಲಕೊಟ್ಟು, ಸುಳ್ಳರ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸುಳ್ಳರಿಗೆ
ಊರೆ ಗೋಲಾಗಿ, ನಿಂತು ಜೀವಿಸುವುದೇ ಬಾಳಿನ ತಿರುಳು. ಹಾಗಿಲ್ಲದೆ ಪರ್ಲಾಕ್
ಹೋಮ್ನಿನಂತೆ ಸತ್ಯದ ಬೆನ್ನು ಹಿಡಿದು “ಇಲ್ಲಿ” ಜೀವಿಸಲೆತ್ತಿಸಿದರೆ ಮಂಕೆ ಅಂತಾರೆ
ಅದಕ್ಕೇ ದೇಶಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಹಾಗೆ ಬಣ್ಣ ಬದಲಾಯಿಸಬೇಕು” ಎಂದು,

ಶೂರ್ಮಾತ ಸೋಮ ಈ ದೇಶದ ತನ್ನ ಹೊಸ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿದ.

—ಕುಮಾರ್

=====

ಸೂರಿಯ ಕಾಗದ

ಸ್ವಾಮಿ ಸಂಪಾದಕರೇ !

ಆಗುಂಬೆ ಹತ್ತಿರ ಇರುವ ಬಿದಿರೈಳೆ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಸರ್ಕಾರಿ ವೈದ್ಯನಾಗಿದ್ದಾಗ, ಅಮಾವಾಸ್ಯೆ ಒಂದು ರಾತ್ರಿ ಮೂರು ಮೈಲಿ ನಡೆದು ಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಎರಡೇ ಗುಡಿಸಲುಗಳಿದ್ದ ಕೊಂಪೆಯೊಂದರಲ್ಲಿ ಚೆನ್ನಾನಾಯ್ಕನ ಹೆಂಡತಿಗೆ ವಾಂತಿಭೇದಿ ಆಗಿದ್ದಾಗ, ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಮಾಡಿದ್ದೆ, ಆಗ ಆಕೆಗೆ ಬಯಕೆ ಬೇರೆ ಸೇರಿತ್ತು. ಅದರೂ ದೇವರ ದಯದಿಂದ ಆಕೆ ಉಳಿದುಕೊಂಡಳು. ಮಕ್ಕಳು ಆರಿಸಿ ತಂದ ಗೆಡ್ಡೆಗೆಣಸುಗಳನ್ನು ಆಕೆ ಅಡಿಗೆ ಮಾಡಿ, ಚೆನ್ನಾನಾಯ್ಕನಿಗೂ ಮಕ್ಕಳಿಗೂ ಬಡಿಸಿ, ಸುತ್ತಲೂ ಇದ್ದ ಬಿದಿರು ಮೆಳೆಗಳು ಬೀಸಿದ ಗಾಳಿ ಸುಯ್ಯು ಗುಡುತ್ತಿದ್ದ ದನಿಗೆ ದನಿಕೂಡಿಸಿ ಸುಖವಾಗಿ ಹಾಡು ಹೇಳಿ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಮಲಗಿಸಿ ತಾನೂ ಉಂಡು ಮಲಗುತ್ತಿದ್ದಳು.

ಆ ವೇಳೆಗೆ ಬಿದಿರೈಳೆಯಿಂದ ವರ್ಗವಾಗಿ ನಾಲಮೆಂಗಲಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿಂದ ತಿರುಗಿ ಬಾಗದ್ದಳ್ಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಕಡೆಗೆ ಬೀರಂಗಳಕ್ಕೆ ಸೇರಿಕೊಂಡಿದ್ದೆ. ಘನ ಸರ್ಕಾರದ ಅಣತಿಯನ್ನು ಅನುಚಾನವಾಗಿ ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ. ಮೇಲೆ ಬೆಂಬಲ ಎಲ್ಲದ ನಾನು. ಚೆನ್ನಾನಾಯ್ಕನ ಕಾಗದವೂ ಸರ್ಕಾರದ ಅಣತಿಗಳ ಹಿಂದೆಯೇ ಸುತ್ತಿ ಸುತ್ತಿ ಕಡೆಗೆ ಬೀರಂಗಳಕ್ಕೆ ತಲುಪಿತು.

ಬೀರಂಗಳದಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಪತ್ರಗಳು ಬರುವುದೇ ಅಪರೂಪ. ಬರುವ ಕಾಗದ ಗಳೆಲ್ಲಾ ಸರ್ಕಾರಿ ಪತ್ರಗಳೇ! ಎಷ್ಟು ಜನ ರೋಗಿಗಳು ಮಲೇರಿಯಾದಿಂದ ನರಳುತ್ತಾರೆ? ಎಷ್ಟು ಜನ ರೋಗಿಗಳು ತೊನ್ನಿನಿಂದ ಒದ್ದಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ? ಈ ಕೂಡಲೇ ಅವರ ಸಂಖ್ಯೆ ತಿಳಿಸು ಎಂದೇ ಬರುವ ಪತ್ರಗಳು. ದವಾಖಾನೆಗೆ ಮೂರು ದಿನಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ಒಬ್ಬ ಬಂದು, ನನ್ನ ದನಕ್ಕೆ ಅತಿಸಾರ ಹತ್ತಿದೆ ಏನಾದರೂ ಮಾಡಿರಾ ಅಂತ ಕೇಳುತ್ತಾನೆಯೇ ವಿನಹ, ಬೇರೆ ರೋಗಿಗಳಾರೂ ಸರ್ಕಾರದ ದವಾಖಾನೆಗೆ ಬರಲೊಲ್ಲರು ಎಲ್ಲರೂ ಕೈ ಮದ್ದು ಅಜ್ಜಿ ಔಷಧಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಸುಖವಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗಿರುವಾಗ ಖಾಸಗೀ ಪತ್ರ ಬಂದಿದ್ದು ನೋಡಿ ನನಗೆ ಬಲು

ಖುಷಿಯಾಯಿತು. ಮನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ವಿರಾಮವಾಗಿ ಓದಿದೆ. ಪತ್ರದ ಒಕ್ಕಣೆ ಹೀಗಿತ್ತು.

ನಮ್ಮಟ್ಟ ಬೆಳಗಿದ ಸೂರಿ ಡಾಕ್ಟರಿಗೆ ಶರಣಾರ್ಥಿ ಮಳೆಗಾಳಿ ನೋಡದೆ, ಮಳೆ ಗಾಳಿ ಕತ್ತಲು ಕಾಡು ಗಮನಿಸದೆ ನಮ್ಮಟ್ಟಿಗೆ ಬಂದು, ನನ್ನ ಹೆಂಡರಿಗೆ ಜೀವದಾನ ಮಾಡಿದ್ದು ನಿಮಗೆ ಮರೆತುಹೋಗಿರಬಹುದು ಆದರೆ ನಾವು ಈ ಲೋಕದ ಮೇಲೆ ಇರೋತನಕ ದಿನಾಸಂಜೆ ನಿಮ್ಮ ಹೆಸರು ಹೇಳಿ ದೀಪ ಹಚ್ಚಿ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡ್ತೇವೆ.

ಈಗ ಪತ್ರ ಬರೆಯೋದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಏನೆಂದರೆ, ಆ ರಾತ್ರಿ ನೀವು ಬದುಕಿಸಿದರಲ್ಲ ಆಕೆ ಈಗ ಅವಳ ಜವಳಿ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಸುಖವಾಗಿ ಹೆತ್ತಿದಾಳೆ. ಒಂದು ಗಂಡು ಒಂದು ಹೆಣ್ಣು, ಗಂಡಿಗೆ ಸೂರಿನಾಯ್ಕ ಅಂತ ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಜಾಯಾಬಾಯಿ ಅಂತ ನಿಮ್ಮ ನೆನಪು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೆಸರಿಟ್ಟದ್ದೀವಿ. ನಿಮ್ಮ ಆತ್ಮೀವಾದ ಆ ಮಕ್ಕಳ ಮೇಲಿರಲಿ ಅಂತ ನಿಮಗೆ ಕಾಗದ ಬರೆಸಿದ್ದೀವಿ.

ಇವಳು ಕೇಳಿಕೊತಾಳೆ, ನೀವು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಹರಸಬೇಕಂತ.

ಚೆನ್ನಾನಾಯ್ಕನ ಹೆಬ್ಬೆರಳ ಗುರ್ತು.

ಇದನ್ನು ಓದಿ ನನಗೆ ಹೇಗೆ ಹೇಗೋ ಆಯಿತು. ಆಕೆಗೆ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಮಾಡಿದ್ದ ವೈಖರಿ ನಂಗೆ ಚೆನ್ನಾಗೂ ನೆನಪಿತ್ತು. ಆಕೆಯ ಖಾಯಿಲೆಗೆ ಸರಿಯಾದ ಔಷಧಿ ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಇಲ್ಲದೆ, ಇದ್ದ ಔಷಧಿ ಕೊಟ್ಟು ಬಂದಿದ್ದೆ. ಬರುವಾಗ ನನಗೆ ನಾನೇ ಒದ್ದುಕೊಳ್ಳಲೇ ಪೇಟಿಯಿಂದ ಯಾಕೆ ತರಿಸಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬಾರದಾಗಿತ್ತು ಸರಕಾರ ಸರಬರಾಜು ಮಾಡದಿದ್ದರೆ, ಅದು ರೋಗಿಯ ತಪ್ಪೇ? ಎಂದೆಲ್ಲಾ ತವಕಪಡುತ್ತಲೇ ಇದ್ದೆ. ಅಂತಹ ಅನ್ಯಾಯದ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗೆ, ಈ ರೀತಿಯ! ವಂದನೆಗಳು. ಆ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ನನ್ನ ಮತ್ತು ನನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯ ಹೆಸರು ಬೇರೆ.

ಅವರ ವಿಶ್ವಾಸದ ಔದಾರ್ಯವನ್ನು ತಡೆದುಕೊಳ್ಳಲಾರದೆ, ಎರಡು ಬೆಳ್ಳಿ ಒಳಲೆಗಳನ್ನು ತಂದು ಚೆನ್ನಾನಾಯ್ಕನಿಗೆ ಪಾರ್ಸೆಲ್ ಮಾಡಿ ಪತ್ರ ಬರೆದು ಕಳಿಸಿದೆ. ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗಲೆಂದೂ, ಅವರ ಹಟ್ಟಿಮನೆ ಮಕ್ಕಳ ನೆನಪು ಎಂದೆಂದಿಗೂ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಹಸಿರಾಗಿರುತ್ತೆಂದೂ ಬರೆದೆ.

ಒಂದು ತಿಂಗಳಾದಮೇಲೆ ನನಗೆ ಸೀತಾಪುರದ ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ವರ್ಗವಾಯ್ತು. ಇನ್ನೊಂದು ತಿಂಗಳಾದಮೇಲೆ ಚೆನ್ನಾನಾಯ್ಕನ ಪತ್ರ ಬಂತು. ನಾನು ಕಳಿಸಿದ ಒಳಲೆಗಳು ತಲುಪಿದುವೆಂದೂ, ಅದರಲ್ಲೇ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಎದೆಹಾಲು ಬಸಿದು ಕುಡಿಸು

ತ್ತಿದ್ದಾಳೆಂದೂ, ನನ್ನ ಆದರದ ಆಶೀರ್ವಾದಕ್ಕೆ ಅವರು ಚಿರಋಣಿಯೆಂದೂ ನೆನಪಿಗಾಗಿ ಅವ ತಾನೇ ಬೆಳೆದಿದ್ದುದರ ಒಂದು ಪಾರ್ಸೆಲ್ ಕಳಿಸಿರುವನೆಂದೂ ಬರೆದಿದ್ದ ಪಾರ್ಸೆಲ್ ರಶೀತಿ ಇಟ್ಟಿದ್ದ.

ಸ್ವೇಷನ್ನಿಗೆ ಹೋದೆ ರಸೀತಿ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು. ಬಂದಿತ್ತು ಪಾರ್ಸೆಲ್ಲು. ಏನೂ ಅಂತೀರಿ. ಹೊರವಾಗಿ ಬೆಳೆದ, ರಸಭರಿತವಾದ ಎಂಟಡಿ ಎತ್ತರದ ಕಬ್ಬಿನ ಜಲ್ಲೆಗಳ ಕಂತೆ. ಆದಕ್ಕೆ ಕೂಲಿ ಬೇರೆ ಏಕೆ ದಂಡ ಅಂತ ನಾನೇ ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ಬಂದೆ ಊರಿನೊಳಕ್ಕೆ, ನನ್ನ ಮನೆಯತ್ತ.

ಊರಿನೊಳಕ್ಕೆ ಕಾಲಿಡುವಾಗಲೇ ಊರ ನಾಯಿಗಳು ಬಾ ಬಾ ಮಾಡಿದುವು ಜಲ್ಲೆಗಳನ್ನಾಡಿಸಿದಾಗ ಬಾಲ ಮುದುರಿಕೊಂಡು ಹೋದುವು. ನನ್ನ ದಾರಿ ನಾನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಮನೆಯ ಹತ್ತಿರ ಹೋದೆ. ಬಾಗಿಲಲ್ಲೇ ನನ್ನ ಹೆಂಡತಿ “ಇದೇನೂ ಅಂದ್ರೆ ಧ್ವಜ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಹೊರಟಿದ್ದೀರಿ. ಹಿಂದೇನು ಅಂದ್ರೆ ಮೆರವಣಿಗೆ ಊರ ಹೈಕಳದು. ಎಂದು ಆಶ್ಚರ್ಯದ ನೋಟ ಹಾಯಿಸಿದಳು. ಕಬ್ಬಿನ ಜಲ್ಲೆ ನೋಡಿದೆ. ಅದರ ಮೇಲೆ ನನ್ನ ವಿಳಾಸ ಬರೆದ ದೊಡ್ಡ ಕಾಗದವೊಂದಿತ್ತು. ಅದು ಒಂದು ಕಡೆ ಬಿಡಿಸಿಕೊಂಡು ಧ್ವಜದ ಹಾಗೆ ಹಾರಾಡುತ್ತಿತ್ತು. ಹಿಂದೆ ನೋಡಿದೆ ಊರ ಹುಡುಗರು ಮೆರವಣಿಗೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಯಾಕ್ಲಾ ಅಂದೆ. ಕಬ್ಬಿನ ಜಲ್ಲೆ ತೋರಿಸಿದರು. ನನಗೆ ಮನೇಲಿ ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲ ಜಲ್ಲೆ ಕಂತೆ ಬಿಡಿಸಿ, ಹಿಂದೆ ಬಂದಿದ್ದ ಮಕ್ಕಳಿಗೆಲ್ಲಾ ಹಂಚಿ, ಸಂತೋಷವಾಗಿ ಮನೆಯೊಳಕ್ಕೆ ಹೋದೆ.

ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಬರೆಯಲು ಏನು ಕಾರಣವೂ ಇದ್ದಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲ ವೈದ್ಯರಿಗೂ ಆಗುವ ಅನುಭವವೇ ಇಂತಹದು. ಆದರೆ ನೋಡಿ! ಸಂಪಾದಕರೇ! ನನ್ನ ಹಣೇಬರಹಾನ!!

ಇದಾದ ಮೂರು ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಂದ ಒಂದು ಕಾಗದ ಬಂತು. ಮೊನ್ನೆ ದಿನ, ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರಾದ ನೀವು ಹುಡುಗರನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಬೀದೀಲೆಲ್ಲಾ ಪ್ರಭಾತ್‌ಫೇರಿ ಹೋದರಂತೆ ಇಂತಹ ಕಾನೂನು ಪ್ರಕಾರ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಸಜಾ ಏಕೆ ಹಾಕಬಾರದು ಎಂದು.

ಅದಾದ ಎರಡೇ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಇಲಾಖಾ ಸಚಿವರೇ ತನಿಖೆಗೆ ಬಂದರು. ನಮ್ಮೂರಿನಿಂದ ಆವರಿಗೆ ಒಂದು ಮೂಗರ್ಜಿ ಬಂದಿತ್ತಂತೆ. ನಮ್ಮೂರಿನ ಡಾಕ್ಟರು ರಾಜಾಜಿಯವರು ಸ್ಥಾಪಿಸಿತ್ತಿರುವ ಸ್ವತಂತ್ರ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಸೇರಿಕೊಂಡು, ಜನರನ್ನು ದಾಖಲು ಮಾಡಲು, ಊರಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ದೊಡ್ಡ ಮೆರವಣಿಗೆ ಮಾಡಿದರು. ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಹೀಗೆ ಮಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಧಿಕ್ಕಾರ! ಕೂಡಲೇ

ಸಚಿವರು ಎಚ್ಚತ್ತು ಎಲ್ಲ ವಿಚಾರಿಸಿ, ಡಾಕ್ಟರನ್ನು ರಾಜದ್ರೋಹಕ್ಕಾಗಿ, ದೇಶದ್ರೋಹಕ್ಕಾಗಿ, ಕಡೇಪಕ್ಷ ಗಲ್ಲಿಗೆ ಹಾಕಿಸಬೇಕು ಅಂತ.

ಸಚಿವರು ಬಂದರು. ಪ್ರವಾಸಿ ಮಂದಿರದಲ್ಲಿ ನಿಂದರು. ಅವರ ಕಾರ್ಯಗುಮಾಸ್ತೆ ದವಾಖಾನೆಗೆ ಬಂದ. ರಸ್ತೆಯಲ್ಲೇ ನಿಂದ. ಅಲ್ಲಿಂದಲೇ ಬಿರುಸಾಗಿ ಕೂಗಿದ. “ಎನ್ರಿ ನೀವು ಸ್ವತಂತ್ರ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಸೇರಿಕೊಂಡಿದ್ದೀರಂತೆ ಚಳುವಳಿ ಶುರು ಹಚ್ಚಿದ್ದೀರಂತೆ. ಹೌದೇನ್ರಿ” ಎಂದ.

ನನಗೆ ರೇಗಿತು. ಯಾವನೋ ತಿಳಿಯದವ ಬಂದು ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ನಿಂತು ನನ್ನ ಬೈಯುಕ್ಕೆ ಅನ್ನುಕ್ಕೆ ಶುರು ಹಚ್ಚಿದರೆ, ರೇಗುಲ್ಲವೇ? “ಯಾವನೋ ನೀನು! ಮೈ ಚೆಂದಾಗಿಲ್ವಾ ಮಗನೇ” ಅಂದೆ.

ಅವ ಹೊರಟುಹೋದ. ಹಿಂತಿರುಗಿ ಬಂದಾಗ ಸಚಿವರನ್ನು ಧ್ವಜ ಹಾರುತ್ತಿದ್ದ ಕಾರಿನಲ್ಲಿ ಕರೆದು ತಂದ. ಸಚಿವರು ಸಿಕ್ಕಾಪಟ್ಟಿ ರೇಗಾಡಿದರು. ಆ ವೇಳೆಗೆ ಕಬ್ಬಿನಜಲ್ಲಿ ತಿಂದಿದ್ದ ಹುಡುಗರ ತಂದೆ ತಾಯಿಯರು ಬಂದು ಗುಂಪು ಕೂಡಿಕೊಂಡು ನಡೆದುದಿಲ್ಲವನ್ನೂ ಸಚಿವರಿಗೆ ಹೂಮಾಲೆಯೊಡನೆ ಹೇಳಿದರು. ನಾನೂ ಒಳಗೆ ಹೋಗಿ ಚೆನ್ನಾನಾಯ್ಕನ ಕಾಗದ ತಂದು ತೋರಿಸಿದೆ.

ಆದರೂ ಸಚಿವರು ನಂಬಿದಂತೆ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ. ನಮಸ್ತೇಜೇ ಅಂತ ಸಾಸ್ವಾಂಗ ಮಾಡಿದರೂ ಆತ ತಲೆ ಕೂಡ ಅಲ್ಲಾಡಿಸಲಿಲ್ಲ.

ಸ್ವಾಮಿ! ಸಂಪಾದಕರೇ! ಇಂಥಾ ತಪ್ಪು ಮಾಡಿಸೆ ಅಂತ ತಪ್ಪು ತಪ್ಪಾಗಿ ಸರ್ಕಾರ ತೀರ್ಮಾನಿಸಿದರೆ ಫಾಸಿ ಶಿಕ್ಷೆ ನನಗೆ ಹಾಕಿದರೆ ನಾನು ಹೇಗೆ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಿ. ದಯವಿಟ್ಟು ಹೇಳುತ್ತಿರಾ!

ಸೂರಿ,
ಡಾಕ್ಟರು, ಸೀತಾಪುರ್.

[ಸ್ವತಂತ್ರ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ದಿಟವಾಗಲೂ ಸೇರಿಕೊಳ್ಳಿ. ಸಂ.]

ಪುರಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಗೊಂದಲದ ತೀರ್ಮಾನ

ಪುರಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಯಥಾಪ್ರಕಾರ ಗೊಂದಲವೋ ಗೊಂದಲ ಆದರೆ ಈಸಾರಿ
ವೈಯಕ್ತಿಕ ವಿಷಯಕ್ಕಲ್ಲ! ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸೇವಾವಿಷಯದಲ್ಲಿ!!

ವಿಷಯ ಇಷ್ಟೇ!

ಉತ್ತರದ ಬಡಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳ ಶಾಲಾ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಪುರದ ವನವೊಂದಿತ್ತು.
ಅಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳಾಟಕ್ಕೊಂದು ಜಾರುಬಂಡೆ, ಜಾರುಗುಪ್ಪೆ, ಉಯ್ಯಾಲೆ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ
ಅಣಿಯಾಗಿ ಹಾಕಿಸಿದ್ದರು. ಆದರೆ ವನಕ್ಕೆ ಬಂದ ಮಕ್ಕಳೆಲ್ಲಾ ಉಯ್ಯಾಲೆ ಮೇಲೆ
ಆಡೋದುಬಿಟ್ಟು, ಬೇಲಿಗೆ ಹಾಕಿದ್ದ ತಂತಿಗಳ ಮೇಲೇ ಕುಣಿದಾಡುತ್ತಿದ್ದುವು.
ಇದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಬೇಕು! ಆದರೆ ಹೇಗೆ ತಪ್ಪಿಸುವುದು ಎಂದೇ ಗೊಂದಲ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರಂದರು “ನಾಲ್ಕುಕಡೆ ಬೇಲಿಗಳಿಗೂ ನಾಲ್ಕು ಜನ ಕಾವಲುಗಾರರನ್ನು
ಗೊತ್ತುಮಾಡಿಕೊಳ್ಳೋಣ. ಕೇವಲ ತಲಾ ಇಪ್ಪತ್ತು ರೂಪಾಯಿ ಕೊಟ್ಟರೆ
ಆಳುಗಳು ಸಿಕ್ಕುತ್ತಾರೆ” ಎಂದು.

“ಈಗಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇಪ್ಪತ್ತು ರೂಪಾಯಿಗೆ ಯಾವ ಆಳು ಸಿಗುತ್ತಾನೆ”
ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದರು ಸದಸ್ಯರೊಬ್ಬರು.

“ನಾನು ಗೊತ್ತುಮಾಡಿ ಕೊಡ್ತೇನೆ ನಾಲ್ಕು ಆಳುಗಳನ್ನು” ಅಂದರು
ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.

“ನಿಮ್ಮ ನಾಲ್ಕು ಹಸು ಎರಡು ಎಮ್ಮೆಗಳನ್ನು ಮೇಯಿಸುತ್ತಾ ಬನದಲ್ಲೇ
ಇರುವ ಆ ಆಳುಗಳು ನನಗೂ ಗೊತ್ತು ಎಂದರು ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರು
ವಿರೋಧ ಸೂಚಿಸುತ್ತಾ. ಸಲಹೆಗೆ ವಿರೋಧವಲ್ಲ! ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಿರೋಧ.

“ಕಾವಲುಗಾರರನ್ನು ನೇಮಿಸುವ ಬದಲು ಮುಳ್ಳು ತಂತಿಗಳನ್ನು ಬೇಲಿಗೆ
ಹಾಕಿಸಿ, ಆಗ ಮಕ್ಕಳು ಹತ್ತಿರ ಬರುಲ್ಲ ಅಂದರು ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರು. ಅವರಿಗೆ
ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಅನಾಥಾಲಯದ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ಮಾತ್ರ ಅವರು.

“ಉಂಟೇ! ಉಂಟೇ! ಪ್ರಾಣಿಗಳೊಳು ದಯೆಯಿಡು ಅಂತ ಅನ್ನುತ್ತಾರೆ.
ಹಾದಿಯಲ್ಲೋಗುವ ಹಸುಕರು ಬೇಲಿಗೆ ಮೈ ತುರುಸಿಕೊಂಡರೆ ಅಪಘಾತವಾಗುತ್ತಿ”
ಕಾನೂನು ಪ್ರಕಾರ ಅಪರಾಧವಾಗುತ್ತಿ. ಖಂಡಿತ ಕೂಡದು. ಆಗಲೇ ಕೂಡದು.
ಎಂದು ಮಗದೊಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರು ಬೊಬ್ಬೆ ಇಟ್ಟರು.

“ಬೇಲಿಯ ಎರಡೂ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಆಳವಾದ ಚರಂಡಿ ತೋಡೋಣ, ಆಗ
ಮಕ್ಕಳಾಗಲಿ ದನಗಳಾಗಲಿ ದಾಟಿ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ” ಎಂದರು ಇನ್ನೊಬ್ಬರು. ಮಳೆ
ಬಂದಾಗ ಚರಂಡಿಯೆಲ್ಲಾ ಕೆರೆಯಾಗಿ ಊರಿನಲ್ಲಿ ಸೊಳ್ಳೆಕಾಟ ಹೆಚ್ಚುವುದಿರಲಿ,
ಈ ಮಕ್ಕಳೇ ಆಟಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಪ್ರಾಣಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಸಂದರ್ಭ ಹೆಚ್ಚು” ಎಂದು
ಇನ್ನೊಬ್ಬರು ಹುಸಾರು ಕೊಟ್ಟರು.

“ಆ ತಂತಿಗಳಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯುತ್ ಕರೆಂಟ್ ಹರಿಸುವ ಏರ್ಪಾಡುಮಾಡಿ, ಅಲ್ಲಲೆ ಕೆಂಪು ಬೋರ್ಡು ಬರೆಸಿ ಹಾಕಿ ಕರೆಂಟ್ ಇದೆ ಮುಟ್ಟಬೇಡಿ” ಅಂತ ಸಲಹೆ ಯೊಂದು ಬಂತು.

ದನಗಳಿಗೆ ಬೋರ್ಡು ಓದುವುದನ್ನು ಯಾವಾಗಿನಿಂದ ಕಲಿಸುತ್ತೀರಿ! ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಬೋರ್ಡು ನೋಡಿದರೆ ಕಲ್ಲೆಸೆಯುವ ಆಶೆ ಹುಟ್ಟುತ್ತೆ ಅದರಿಂದ ಬನದ ಆಚೆ ಈಚೆ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಅಡ್ಡಾಡುವವರಿಗೇ ತೊಂದರೆ, ಎಂದರು ಇನ್ನೂ ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರು ಏನು ಸಲಹೆ ಹೇಳಿದರೂ ಎಂತಹ ಉತ್ತಮ ಉಪಾಯ ಹೇಳಿದರೂ ಏನಾದರೂ ವಿರೋಧ ಬೇಕೂ ಅಂತ ಸೂಚಿಸಿಯೇ ಸೂಚಿಸುತ್ತಾರೆ ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದವರು. ತಲೆ ಯೋಚನೆ ಮಾಡದೇನೇ ಎಂದು ಬಲಗಡೆ ಕೂತವರು ಕೊಂಕು ನುಡಿಯೆಂದರು.

ಅಗಲೇ ಗೊಂದಲ ಶುರುವಾಯ್ತು.

“ಹಿಂತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳಿ ಆ ಮಾತನ್ನು”

“ಅವಮಾನಕರ ಅಸಹನೀಯ”

ಮಾನವಿಲ್ಲ ಮರ್ಯಾದೆ ಇಲ್ಲ ಇವರಿಗೆ

ದನ ಕಾಯೋರಿಗೆ ಗೊಬ್ಬರದ ಆಣೆ

ಕುರಿ ಕಾಯೋನಿಗೆ ದುಪ್ಪಟದ ಆಣೆ

ಬಂಜೇರ ಮಕ್ಕಳ ಸಲಹೆ

ಹುಷಾರ್ ಹಲ್ಲು ಮುರಿದು ಬಿಟ್ಟೇನು.

ಇತ್ಯಾದಿ ಮೇಜಿನ ಸುತ್ತ ಮಾತಿನ ಬಾಣಗಳ ಹಾರಾಟ!

ಆಗ ಮಾಣಿ ಬೇಗ ಬೇಗ ತಿಂಡಿ ತೀರ್ಥ ತಂದಿಡಲಾರಂಭಿಸಿದ. ಬಿಸಿ ಬಿಸಿ ಯಾಗಿ ತಂದಿಟ್ಟ. ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬಡಿಸಿದ. ಸದಸ್ಯರೆಲ್ಲರೂ ಸೇವಾ ತತ್ಪರರಾದರು. ಮಾತಿಗೆ ತುಂಡುಬಿತ್ತು.

ಕಾಫಿ ಕುಡಿಯುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ, ಮುದುಕ ಸದಸ್ಯರೊಬ್ಬರು ಹೇಳಿದರು. ಬೇಲಿಗೆ ತಂತಿ ಹಾಕುವ ಬದಲು ಧಡೂತಿ ಪೈಪುಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಸೋಣ. ಆಗ ದನ ಕರುಗಳು ಬನದ ಒಳಕ್ಕೆ ಬರೋಹಾಗೂ ಇಲ್ಲ ಹುಡುಗರು ಆಟವಾಡಿ ಕೊಳ್ಳಲೂ ಸಹಾಯವಾಗುತ್ತೆ. ಆಟವಾಡಿದರೂ ಪೈಪುಗಳೇನೂ ಹರಿದು ಮುರಿಯಲ್ಲ ಎಂದು

“ಹೌದಲ್ಲಾ! ಹಾಗೇ ಮಾಡೋಣ” ಅಂತ ಬೀಡ ಜಗಿಯುತ್ತ ಪುರ ಸಭೆಯು ಒಪ್ಪಿತು.

ಮುದುಕ ಸದಸ್ಯರ ಅಳಿಯಂದಿರೇ ಹಳೇ ಪೈಪು ಸರಬರಾಜಿಸಿದರು.

—ಬಚ್ಚ

ಒಂದು ಕನಸು

ಶ್ರೀ ಬ್ರಿಂಕ್ ಆಫ್ ವಾರ್ ಡಲ್ಲೇಶರು ನಿಧನರಾದ ಸುದ್ದಿ ಕೇಳಿ ಹಸುಳೆ ಕಣೀರನ್ನೋ ಮೊಸಳೆಕಣ್ಣೀರನ್ನೋ ಸುರಿಸಿ ಲೋಕದ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಮನುಷ್ಯರೆಲ್ಲ ಮೊನ್ನೆ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರಲ್ಲ—ಅವನ್ನೆಲ್ಲ ಓದಿ ಓದಿ ಹಾಗೆ ನಿದ್ರೆ ಬಂದಿತ್ತು. ಅಥವಾ ಪಟ್ಟಾಗಿ ಹೊಡೆದಿದ್ದ ಮಾವಿನಹಣ್ಣಿನ ರಸಾಯನದಿಂದಿರಲೂಬಹುದು— ಅಂತೂ ನಿದ್ರೆ ಕೊಂಚ ಬಲವಾಗಿಯೇ ಹತ್ತಿತು. ಸಾಲದಕ್ಕೆ ಆ ಹಗಲು ನಿದ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕನಸು ಬೇರೆ!

....ಯಾವುದೋ ಒಂದು ವೈಭವದ ಸಮಾರಂಭ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಜನ ಸಂದಣಿಯೋ ಅಪಾರ. ಎತ್ತರದ ಪೀಠದಮೇಲೆ ಗಣ್ಯವ್ಯಕ್ತಿಗಳೆಲ್ಲ ಕುಳಿತಿದ್ದಾರೆ. ಯಾರೋ ಒಬ್ಬಾತ ಸಮಾರಂಭದ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ವಿವರಿಸಿದ. ಚೀನಾದ ಮಾವೋರವರನ್ನು ಗೌರವಿಸುವುದಕ್ಕೆ—ಹೌದು ಮಾವೋತ್ಸೆ ತಂಗರನ್ನು ಅವರು ಮಾಡಿದ ಯಾವುದೋ ಸತ್ಕಾರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಗೌರವಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಕೂಡಿದ ಸಭೆ ಸತ್ಕಾರ್ಯ ಯಾವುದು ?

ಅಗೋ ಮಾವೋ ಸ್ವತಃ ಉತ್ತರಿಸಲು ಎದ್ದು ನಿಂತರು, ಹೌದು ಮಾವೋ....ಅದೇ ಬಟ್ಟೆತಲೆ! “ನಾನು ಮಾಡಿದ ಕೆಲಸ ಹೆಚ್ಚಿನದೇನಲ್ಲ....ಯಾರೋ ನೀರಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿ ಸಾಯುವುದರಲ್ಲಿದ್ದರು. ನೋಡುತ್ತ ನಿಲ್ಲುವುದಕುಂಟೆ? ಧುಮುಕಿದೆ. ಮುಳುಗುತ್ತಿದ್ದವನನ್ನು ಎತ್ತಿ ಮಗುಚಿಹಾಕಿ ಆಮೆರಿಕದ ಡಲ್ಲೇಸೋ ಎಂದು ಪರಿಕ್ಷೆ ಮಾಡಿದೆ. ಅಲ್ಲವೆಂದು ಕಂಡು ಬಂತು ಎಳೆದು ಮೇಲಕ್ಕೆ ಹಾಕಿದೆ....ಇದು ಮಹಾ ದೊಡ್ಡ ಕೆಲಸವೇನಲ್ಲ.....

ಪ್ರಚಂಡ ಕರತಾಡನ....ಪ್ರಚಂಡ ಕರತಾಡನ ತಾಡನ ತಾಡನ ತಾಡನ.... ಬೆನ್ನಿಗಿರಡು ದಡಬಡನೆ ಹೇರಿತು ಪಕ್ಕದ ಮನೆಯ ಮಗು ...ಎಚ್ಚರಾಯಿತು.

ಆಹಾ, ಎಂಥ ಕನಸು! ನೀರಲ್ಲಿ ಮುಳುಗುತ್ತಿರುವವನನ್ನು ಬದುಕಿಸುವ ಮೊದಲು ಮಾವೋ ಅದು ಡಲ್ಲೇಸೋ ಎಂದು ಮಗುಚಿನೋಡಿದ ಕನಸು !

ಡಲ್ಲೇಸರು ತೀರಿಕೊಂಡಿದ್ದನ್ನು ಕೇಳಿ ಇನ್ನು ಯಾರೋ ಒಬ್ಬರು ಒಂದು ಕೊಡ ಹಾಲು ಕುಡಿದ ಕನಸು ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ಬಿದ್ದರೂ ಬೀಳಬಹುದು.

—ರಾಮಿ

ಸಹಕಾರಿ ಕೃಷಿ

ಡೆಮಾಕ್ರಸಿಯೆಂಬುದೇ ಅಧಿಕಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಜೆಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯಲು ಒಂದು ಉತ್ತಮ ವಿಧಾನವೆಂಬುದು ತಾನಾಗಿ ತಿಳಿದ ವಿಷಯ. ಈ ಬೆಳೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಹುಲುಸಾಗಿ ಬರುತ್ತಿರುವುದರಿಂದಲೇ ಆಹಾರ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ-ಎಂದು ಕೆಲವರು ಕಂಡುಹಿಡಿದಿದ್ದಾರೆ. ಮೊದಲು ನಾವು ಇದಕ್ಕೊಂದು ಉಪಾಯ ಹೂಡಿದ್ದೆವು. ಪಂಡಿತ ನೆಹರೂರವರೇ, ಸುಮಾರು ೭೦,೦೦೦,೦೦೦ ಜನಗಳನ್ನು ಪಾಕಿಸ್ತಾನವೆಂಬ ಹೊಸರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಉಚಿತವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟರು. ಆಮೇಲೆ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಸಂತಾನದ ಅಧಿಕ ಉತ್ಪಾದನೆ ನಡೆಯಿತು. ಈ ದೇಶದ ಅನುಚಾನವಾಗಿ ಬಂದ ಒಂದು ಧರ್ಮ ಸಂತಾನ ಶ್ರೀ. ಅದು ಕಡಿಮೆಯಾಗುವಂತೆಯೇ ಇಲ್ಲ. ಕೊಟ್ಟಷ್ಟು, ಸತ್ತಷ್ಟು ತಿರುತಿರುಗಿ ಹುಟ್ಟುವುದರಿಂದ, ಈಗ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರಿಂದ ಆದ ನಷ್ಟ ತುಂಬಿ, ತಿರುಗಿ “ಮೂವತ್ತು ಮೂರು ಕೋಟಿ” ಎಂಬ ಹಾಡಿನ ಪಲ್ಲವಿಯನ್ನೇ ಬದಲಿಸ ತೊಡಗಿದೆ. ಅದರಿಂದಲೇ ಥಿಲ್ಲಿಯ ಮೇಧಾವಿಗಳು ಅಧಿಕ ಕೃಷಿಯ ಗುರಿಯನ್ನು ಜನರ ಮುಂದಿರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ

ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿ ಮೂರು ತೆರ-ತಾನಾಗಿ ಮಾಡುವುದು ; ಪರರಿಂದ ಮಾಡಿಸುವುದೂ, ತಾನೂ ಮಾಡದೆ ಪರರಿಂದಲೂ ಮಾಡಿಸದಿರುವುದು. ಇವನ್ನೇ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಸಹಕಾರಿ ಕೃಷಿ, ಸಾಹುಕಾರಿಕೃಷಿ, ಸಹಕಾರಿ ಕೃಷಿ ಎಂದು ತಜ್ಞರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ತಜ್ಞರಲ್ಲದವರು ಹೇಳಿದ ಯಾವ ಮಾತಿಗೂ ನೀವು ಕಿವಿಗೊಡಬೇಡಿ.

ಸಹಕಾರಿ ಕೃಷಿಕ್ರಮವನ್ನೇ ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಜಾರಿಗೆ ತರುವುದರಲ್ಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಡಿಲ್ಲಿಯಿಂದಲೇ ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ. ಮುಂದಣ ಎರಡು ಮೂರು ಇಲ್ಲವೆ ಹೆಚ್ಚು ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಗಳ ತನಕ-ಉದ್ಯಮ, ನಿರುದ್ಯಮ, ನಿರುದ್ಯೋಗ ಮೊದಲಾದವನ್ನು ಬೆಳೆಯಿಸಬೇಕಾದುದು ಅವರ ಗುರಿ. ಅಲ್ಲದೆ-ಸಹಕಾರದ ಮುಖ್ಯ ಬೆಳೆಯಾದ “ಫೈಲು” (ಪೈರಲ್ಲ) ಗಳನ್ನೇ ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಯಾವತು ನೌಕರರೂ, ಕಟ್ಟಡಗಳೂ ಬೇಕಾಗುವುದರಿಂದ ಅದು ಸದ್ಯಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಮಿದುಳಿನಂತೆ ಖಾಸಗಿ ಭಾಗವಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದು.

ಸಾಹುಕಾರಿ ಕೃಷಿಯಿಂದ ಆದ ಅನರ್ಥ ನಿಮಗೆ ಗೊತ್ತೇ ಇದೆ. ಸಾಹುಕಾರರು ಅಥವಾ ಜಮೀನುದಾರರು ರೈತನ ರಕ್ತ, ಬೆವರುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಹೀರಿ,

ಅವನು ಬರಿಯ ಮೂಳೆ ಚರ್ಮವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅತ್ತ ಅವನನ್ನೇ ಉದ್ಧರಿಸಬೇಕು; ಇತ್ತ ರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗುವ ಇಡ್ಲಿ, ದೋಸೆ ಮೊದಲಾದ ಖಾದ್ಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅಕ್ಕಿ, ಗೋಧಿಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯಬೇಕಲ್ಲವೇ!

“ನೋಡಯ್ಯ, ಈ ನೆಲ, ಈ ಹೊಲ ನಿನ್ನದು! ನೀನು ದುಡಿಯದಿದ್ದರೂ ಚಿಂತೆಯಿಲ್ಲ! ಸೆಕೆಯಿಂದ ಬೆವರಿಳಿಸುವಷ್ಟು ದಿನ ಈ ನೆಲ ನಿನಗೇ “ಎಂದರೆ, ಅವನಿಗೆ ಹುಮ್ಮಸು ಬಂದೇ ಒರಬೇಕು! ಮೈಯ್ಯಮೇಲೆ ಮಾಂಸ ದಪ್ಪನಾಗಿ ತುಂಬಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.—ಎಂಬ ಗುಟ್ಟು ಬಲ್ಲವರು ಆ ಕೂಡಲೆ ಬೂ ಹಿಡುವಳಿ ರೈತನಿಗೆ, ಉಳುವವನಿಗೂ, ಅಳುವವನಿಗೂ ಹೋಗಬೇಕೆಂದು ಠರಾಯಿಸಿದರು.

ಆ ವಾರ್ತೆ ಬಂದೊಡನೆಯೇ—ಭಾರತದ ರೈತ ಚಿಗಿತುಕೊಂಡ! ಅವನಿಗೆ ಧೈರ್ಯ ಬಂದಿತು. ಬಡವರ ಹಾ ಹಾ ಕಾರ ನಿಂತೇಹೋಯಿತು. ಈಗ ನೀವೆಲ್ಲಾದರೂ, ಯಾವ ಬೀದಿಯ ಸಂದಿನಲ್ಲಾದರೂ ಬರತಮಾತೆ ಅಳುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಕಂಡಿದ್ದೀರಾ! ಇಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲ. ರೈತರಿಗೊಂದು ಸಮಾಧಾನ. ನೆಲ ನನ್ನದಾಯಿತು. ಅದರಿಂದ ಬೆಳೆದುದ್ದೆಲ್ಲ ನನ್ನ ಹೊಟ್ಟೆಗೇ—ಎಂಬ ಸಮಾಧಾನವೊಂದು ಸಾಲದೇನು?

ಈ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಕೆಲಕೆಲವು ರೈತರಿಗೆ—ಮಾಂಸ, ಮುಸ್ತಿ ಬರುವುದರ ಜತೆಗೆ ಕೊಂಬೂ ಬಂದಿತೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ! ಅವರು ತಮ್ಮ ವಿಜಯೋತ್ಸಾಹವನ್ನೇ ಕೊಂಬುಕಹಳೆಗಳಿಂದ ಊದಿ ಸಾರಿದರು—ಎಂದು ನಾವು ಅರ್ಥಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು.

ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ—ಡಿಲ್ಲಿಯಲ್ಲಿ ಫೈಲು ಬೆಳೆಯುವವರಿಗೆ ಯಾರೋ ಸುದ್ದಿ ಹೇಳಿದರು—ರೈತನಿಗೆ ಹೊಲದೊಂದಿಗೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಬಿಟ್ಟುಬಿಟ್ಟರೆ, ಅವನು ಬೆಳೆದದ್ದನೆಲ್ಲಾ ತಿಂದು ಹಾಕಿದರೆ, ಡಿಲ್ಲಿ ಉಸವಾಸ ಬೀಳಬೇಕಾದೀತು—ಎಂದು!

ಅದೂ ಒಂದು ನಿಜ—ಎಂದು ಡಿಲ್ಲಿಯ ದೇವತೆಗಳು ಮನಗಂಡರು. ಆ ನಗರದ ಬುದ್ಧಿ ಶಕ್ತಿ ಅಪಾರ! ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಬೆಳೆದುದು ಏನಾಗುತ್ತದೆ? ಜಾಸಾನೀ, ಕೃಷಿಯಿಂದ ಅಹಾರ ದ್ವಿಗುಣಿತವಾಗಿತ್ತು! ಸಿಂಧ್ರಿ ಗೊಬ್ಬರ ಹಾಕಿ ಆಹಾರ ತ್ರಿಗುಣಿತವಾಗಿತ್ತು! ಚೀನಿ ಪದ್ಧತಿಯಿಂದ ಅದು ಅಗಣಿತವಾಗಲೆ, ಬೆ, ಕೆಂದು—ನಿರ್ಣಯಿಸಿಬಿಟ್ಟರು. ಇದಕ್ಕೆ ಬರಿಯ ಗೊಬ್ಬರ, ಒಡೆತನದ ಬದಲಾವಣೆ ಸಾಲದು. ಸಹಕಾರಿ—ಕೃಷಿಯೇ ಅವಶ್ಯವೆಂದು ಅವರು ತಿಳಿದರು. “ಸರಕಾರಿ ಕೃಷಿ” ಎಂದು ಚೀನಿಯರಂತೆ ನಾವು ಸಾರುವುದರಿಂದ ಅಪಾಯವಿದೆಯೆಂದು ಅವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವೇ?

ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರವಾಗಿ ನಾಗಪುರ, ಎಂದರೆ ತೀಕ್ಷ್ಣಬುದ್ಧಿಯ ಪಾವುಗಳ ಊರಲ್ಲಿ, ನೆಹರೂ ಊದಿದ ಪುಂಗಿಗೆ—ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸು ಪಂಗಡದ ತೇರೆ, ನಾಗರ,

ಕಾಳಿಂಗ, ದಾಸರ ಹಾವುಗಳೆಲ್ಲಾ ತಲೆದೂಗಿದವು. “ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಸಹಕಾರಿ ಕೃಷಿಯೇ ನಮ್ಮ ಗುರಿ” ಎಂದು ಸಾರಿದರು.

ಈ ಕೃಷಿಯ ಕ್ರಮದಿಂದ—ಆಹಾರೋತ್ಪಾದನೆ ಸಂತೋಷೋತ್ಪಾದನೆಯನ್ನೇ ಒವರ್‌ಟರ್‌ಕಿಸುವುದು.

ಡೆಲ್ಲಿಯ ತಜ್ಞರೇ—ಹೊಸ ಕೃಷಿಗೆ ದಾರಿ ತೋರಿಸುವರು.

ರೈತನಿಗೆ ಸಣ್ಣ ಹಿಡುವಳಿ ಸಿಕ್ಕಿದಾಗಲೇ ಅಷ್ಟೆಲ್ಲ ಸಂತೋಷವಾಗಿ, ಕೊಬ್ಬು ಮಾಂಸ ಬಂದಿರುವಾಗ—ಈ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಗ್ರಾಮವೇ ನಿನ್ನದು ಎಂದರೆ—ಎಷ್ಟು ಸಂತೋಷವಾಗಲಾರದು. ಅವನು ಹೊಲದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಬೆವರನ್ನೂ, ಇತರ ಲವಣಗಳನ್ನು ಸುರಿಸುತ್ತಾನೆ. ಆದರ ಮೇಲೆ ಸಂಧ್ಯೆಗೊಬ್ಬರ ಉಂಟೇ ಉಂಟಲ್ಲ.

ರೈತನೇ ಕಾಯಿದೆಯಂತೆ ಗೊಬ್ಬರವಾಗಿ ಹೊಲದಲ್ಲಿ ದುಡಿದನೆಂದರೆ—ಎಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚು ಆಹಾರ ಬೆಳೆಯಲಾರದು, ನೀವೇ ನೋಡಿ. ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಪ್ರತಿ ಹಟ್ಟಿ ಕೊಟ್ಟಿಗೆಗಳ ಮೇಲೆಯೂ “ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಬೆಳೆಯಿರಿ” ಎಂಬ ಬೋರ್ಡ್‌ನ್ನು ಅಂಟಿಸುವುದರಿಂದ ಎತ್ತು, ಕೋಣಗಳು ಮೊದಲಿನ ತಿನ್ನಟ್ಟು ಶ್ರಮ ಮಾಡಬಹುದೆಂದು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಪ್ರತಿ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲೂ ಗ್ರಾಮ ನಾಯಿ, ನಾಯಕರಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ, ರೈತರಷ್ಟೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಲು ಹಣ ಮಂಜೂರು ಮಾಡುವುದರಿಂದ ದನ, ಕರಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಕಡಿಮೆಯಾದರೂ ಚಿಂತೆಯಿಲ್ಲ.

ಹೊಲಗಳಲ್ಲಿರುವ ಬಾಂದು ಕೆಲ್ಲುಗಳನ್ನೇ ಕಿತ್ತು ದೂರಕ್ಕೆ ಒಟ್ಟುವುದರಿಂದ—ಸಹಕಾರ ರೀತಿಯಿಂದ ಇವನ ಹೊಲವನ್ನು ಅವನೂ, ಅವನ ಹೊಲವನ್ನು ಇವನೂ ಇಬ್ಬರದನ್ನೂ ಸಹಕಾರಿ ಕಾರಕೂನರೂ ಉತ್ತು ಉತ್ತು, ಉತ್ತು ಬಿತ್ತಿ, ಬಿತ್ತಿ—ಬಿತ್ತಿ, ಬೆಳೆದು ಬೆಳೆದು ವೃಥಾವೇ—ಸಸ್ಯಶಾಲಿನಿಯಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

ಅನಂತರ ಬೆಳೆಯದ್ದನ್ನು ಕೊಯ್ಯುವುದು ಉಣ್ಣುವುದು—ಎರಡೇ ಕೆಲಸ; ಉಳಿದ ಅಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪವನ್ನೂ ಸಹಕಾರಿ ಉದ್ಯೋಗಸ್ತರೂ, ಗ್ರಾಮಸೇವಕರೂ ಮೆಂದು ತೃಪ್ತರಾಗತಕ್ಕದ್ದು.

ಪಾಠ: ಸಹಕಾರಿ ಕೃಷಿಯೆಂಬುದು ರೈತನೇ ಗೊಬ್ಬರವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುವ ಹೊಸ ಕೃಷಿಕ ಪದ್ಧತಿ.

—ಶಿವರಾಂ ಕಾರಂತ

ಪಾಸಾದ ಹುಚ್ಚು

ಹುಚ್ಚು ಹಿಡಿಯಿತು ಎನಗೆ ಹುಚ್ಚು ಹಿಡಿಯಿತು
ಪ್ಯಾಸು ಮಾಡಿ ಗೆದ್ದೆವೆಂಬ ಸುದ್ದಿ ಬಂದು ತಲೆಗೆ ಏರಿ ||

ಪ್ಯಾಸ್ ಕಣಯ್ಯ ಪ್ಯಾಸು ಎಂದು ವದನದಲ್ಲಿ ಒದರುತ
ಫೆಯಿಲೆಂಬ ಶ್ರೇಯ ಕೇಟವನ್ನು ಹಿಡಿದು ಯಾಡಿಸಿ
ನೋಟು ರಾಶಿಯ ಕಂಡಕಡೆಗೆ ಕಿತ್ತುಕಿತ್ತು ಬಿಸುಡುತ ಒಗೆಯುತ
ಟೆಕ್ಸ್ಟ್ ಕಂತೆಯನೆಲ್ಲ ಮೂಲೆಗೆ ಎಳೆದು ಎಳೆದು ಹಾಕುವಂಥ
ಹುಚ್ಚು ಹಿಡಿಯಿತು. .... ||

ಊರ ಸಿನಿಮದ ಶೋಗಳೆಲ್ಲವ ಒಂದು ಬಿಡದೆ ನೋಡುವೆ
(Nice chap ಉ ಅಂಜನೇಯಗೆ ಕಾಯ ಮೊದಲು ಒಡೆಯುವೆ)
ಗೆದ್ದ ಹೈದರ ಕೂಡಿಕೊಂಡು ಕಂಡಕಡೆಗೆ ಅಲೆಯುವೆ
ಇನ್ನು ರಿವಿಶನ್ ಸುದ್ದಿ ತೆಗೆದರೆ ಕಲ್ಲು ಕಲ್ಲು ಬೀರುವಂಥ
ಹುಚ್ಚು ಹಿಡಿಯಿತು ... .. ||

ಮಾರ್ಕು ತುಂಬಿಸಿ ಪ್ಯಾಸು ಮಾಡಿದ ಗುರುವಿನಡಿಗೆ ನಮಿಸುವೆ
ಲಾರಿ ಹೊಡೆದವರೆದುರು ಬಂದು ಮೂತಿ ತಿರುಗಿಸಿ ಹೋಗದೆ
“ಪೂಸಿ ಮಾಡಿ ಪ್ಯಾಸು” ಎಂದರೆ ತಲೆಗೆ ಬಿಸಿನೀರೆರಚುವೆ
ಪ್ಯಾಸಿಗರನು ಹುಡುಕಿ ಕಂಡು ಕಾಫಿ ನೀಡಿ ಬೇಡುವಂಥ
ಹುಚ್ಚು ಹಿಡಿಯಿತು .. ..

(ದಾಸರಡಿಗೆರಗಿ)

—ರಾಮಿ

ನೋಡಲಾರೆ ಕಣೆ ! ಎಂದರು ಇವರು

“ಹಗಲೂ ರಾತ್ರಿ ನೀನು ಹೀಗೆ ದುಡಿಯೋದನ್ನು ನೋಡಲಾರೆ ಕಣೆ. ನಾಳೆ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ನಾನು ಬೇಗ ಎದ್ದು ಒಲೆ ಹಚ್ಚಿಸಿ ಕಾಫಿ ಕಾಯಿಸ್ತೀನಿ, ಹೇಗೂ ನಾಳೆ ರಜ ಬಕ್ರೀದ್ ಪ್ರಯುಕ್ತ” ಎಂದರು ಇವರು

“ಪರವಾಗಿಲ್ಲ ಅಂದ್ರೆ” ಅಂತ ನಿದ್ರೆ ಕಣ್ಣಿನಲ್ಲೇ ಹೇಳಿದೆ.

“ಉಹ್ಹಾ” ಅಂದರು ಇವರು ಸ್ವಲ್ಪ ಖಂಡಿತವಾದ ಧನಿಯಲ್ಲೇ.

“ಆ” ಅಂತ ಆಕಳಿಸಿದೆ.

ಕೋಳಿಗಳು ಇನ್ನೂ ಕೂ ? ಇವರು ಬಂದು ಎಬ್ಬಿಸಿದರು.

“ಮಲಗಿರು ಏಳಬೇಡ ಬೆಂಕಿವೊಟ್ಟಣ ಎಲ್ಲಿದ್ದೇ ಹೇಳಿಬಿಟ್ಟು ಮಲಕ್ಕೋ” ಎಂದರು ಇವರು

“ಬಚ್ಚಲ ಮನೆ ಒಲೆ ಪಕ್ಕದಲ್ಲೇ ಇದೆ ಅಂದ್ರೆ.” ಎಂದು ಹೇಳಿ ಮುಸುಕು ಹಾಕಿಕೊಂಡೆ.

ಸೂರ್ಯನ ಬೆಳಕು ಕಿಟಕಿಯಿಂದ ಇನ್ನೂ ಒಳಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದಿಲ್ಲ.

“ಏಳಬೇಡ ಕಣೆ ಆದರೆ ಸೀಮೆಯಿಣ್ಣೆ ಸೀಸೆ ಎಲ್ಲಿಟ್ಟಿದಿ. ಎಷ್ಟೋ ಹುಡುಕಿದೆ ಸಿಗಲಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನೇಕೆ ಮುಚ್ಚಿಟ್ಟಿದ್ದಿ ? ಎಲ್ಲಿ ಮುಚ್ಚಿಟ್ಟಿದ್ದಿ ?” ಎಂದರು ಇವರು ಸ್ವಲ್ಪ ದುಗುಡದ ದನಿಯಲ್ಲಿ.

“ಬಚ್ಚಲ ಮನೆ ಒಲೆ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿರುವ ಆಲ್ಮೈರಾದಲ್ಲಿದೆ ಅಂದ್ರೆ” ಎಂದು ಹೇಳಿ ಹೊರಳಿಕೊಂಡೆ, ಕಂಬಳಿ ಎಳೆದುಕೊಂಡೆ.

“ಕಾಫಿ ಸೋಸೋ ಬಟ್ಟೆ ಎಲ್ಲಿದೆಯೇ ಅದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಟ್ಟು ನಂತರ ಹೋಗಿ ಮಲಗಿಕೋ” ಎಂದರು ಇವರು.

“ಅಡಿಗೆ ಮನೆ ಒಲೆ ಪಕ್ಕದಲ್ಲೇ ಡಬ್ಬು ಹಾಕಿರೋ ತಪ್ಪಲೇ ಮೇಲಿಟ್ಟಿದೀನಿ ಅಂದ್ರೆ” ಅಂತ ಹೇಳಿ ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಈ ಕಡೆಗೆ ಹೊರಳಿಕೊಂಡು ಮುಸುಕೆಳೆದುಕೊಂಡೆ.

“ಇದೇನೇನೇ ? ಕಾಫಿ ಸೋಸೋ ಬಟ್ಟೆ” ಎಂದು ತಿರುಗಿ ಬಂದರು ಇವರು.

ಕಣ್ಣು ಅರ್ಧ ತೆಗೆದು ನೋಡಿ ಹ್ಲೂ ಅಂದ್ರೆ ಅಂತಂದೆ ಅರೆ ನಿದ್ಡೆಯಲ್ಲೇ

“ಈ ಕೊಳೆ ಬಟ್ಟೆಲೇನೇ ಕಾಫಿ ಸೋಸೋದು. ಎಷ್ಟು ದಿವಸದ ಕೊಳೆ ಇದೆಯೋ ಇದರಲ್ಲಿ, ವಿಷವೇ ತುಂಬಿರುತ್ತಲ್ಲೇ ಇದರಲ್ಲಿ” ಎಂದರು ಇವರು.

ನಾನು ಹುಸಿ ಗೊರಕೆ ಹುಯ್ದಿದ್ದು ಇವರಿಗೆ ಗೊತ್ತೇ ಆಗಲಿಲ್ಲ !

* * * *

ಏಳೇ ! ಎಂಟು ಗಂಟೆ ಆಯ್ತಲ್ಲೇ ಆಗಲೇ ಅಂತ ಬಂದು ಎಬ್ಬಿಸಿದರು. ಎದ್ದು ಮುಖ ತೊಳೆದುಕೊಂಡು ಬಂದು ಅಡಿಗೆ ಮನೆ ಮಣೆ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತೆ.

“ತೆಗೋ ಕಾಫೀನ, ಹೊಸ ಖರ್ಚೆ ಫಿನಲ್ಲಿ ಶೋಧಿಸಿದ್ದೇನೆ, ನೀ ಕುಡಿದ ಮೇಲೆ ನಾನು ಕುಡಿಯುತ್ತೇನೆ” ಎಂದರು ಇವರು

ಒಂದು ಗುಟುಕು ಬಾಯಿಗೆ ಸಾಗಿಸಿದೆ. ಮುಖವೆಲ್ಲಾ ನೆರಿನೆರಿಯಾಯ್ತು ಕೆಂಪೇರಿತು. ಬೇಗ ಬಚ್ಚಲ ಕಡೆಗೆ ತಲೆ ಹಾಕಿ ತಡೆಯಲಾರದೆ ವಾಂತಿಮಾಡಿ ಕೊಂಡೆ. “ಏಕೆ ? ಏನಾಯ್ತು ? ಮೈ ಚೆನ್ನಾಗಿಲ್ಲವೇನೇ ?” ಎಂದು ಕಾತುರದಿಂದ ಕೇಳಿದರು ಹತ್ತಿರ ಬಂದು ನನ್ನ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಇವರು.

“ಚೆನ್ನಾಗೇ ಇದೇನೆ ಅಂದ್ರೆ ಆದರೆ ಕಾಫಿ ಕಾರ್ಕೊಟ ವಿಷ, ಅಂದ್ರೆ” ಅಂದೆ

ಹಾಗೇನೇ ಎಂದರು ಇವರು

ನಾನು ಕುಡಿದು ನೋಡ್ತೀನಿ ಎಂದರು ಇವರು.

ಒಂದು ಗುಟುಕು ಕುಡಿದರು. ನನಗಿಂತ ವೇಗವಾಗಿ ವಾಂತಿಮಾಡಿದರು

ಯಾಕೆ ಹೀಗಾಯ್ತು ಎಂದರು, ತಲೆ ಕೆರೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ.

* * * *

ಸುಧಾರಿಸಿಕೊಂಡೆವು. ಬಾಯಿ ಮುಕ್ಕಳಿಸಿದೆವು. ನಂತರ ತನಿಖೆಗೆ ಆರಂಭಿಸಿದೆ. ಪಾತ್ರೇನ ತೊಳೆದು ನೀರು ಕಾಯಿಸಿದಿರಾ ಅಂದ್ರೆ—“ಹ್ಲೂ” ಎಂದರು ಇವರು. ಕಾಫಿ ಪುಡೀನ ಯಾವ ಡಬ್ಬದಿಂದ ತೆಗೆದು ಹಾಕಿದಿರಿ ಅಂದ್ರೆ—ಡಬ್ಬ ತೋರಿಸಿದರು.

ಡಬ್ಬ ಕಾಫಿ ಪುಡೀದೇ.

ಎಷ್ಟು ಚಮಚ ಪುಡಿ ಹಾಕಿದಿರಿ ಅಂದ್ರೆ.—“ಮೂರು ಚಮಚ, ನಂಗೆ ನಿಂಗೆ ವಾತ್ರೆಗೆ” ಅಂತ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರಿಗೆ ಒಂದೊಂದರಂತೆ.

ಡಬ್ಬದ ಸಾಲು ನೋಡಿದೆ.

ಕಾಫಿ ಪುಡಿ ಡಬ್ಬ ತೆಗೆದುನೋಡಿದೆ. ಮುಚ್ಚಳದ ತನಕ ತುಂಬಿತ್ತು.

ಸಕ್ಕದ ಡಬ್ಬ ನೋಡಿದೆ. ಸಕ್ಕರೆ ಡಬ್ಬ. ಅಕ್ಕದ ಡಬ್ಬ ನೋಡಿದೆ ಟೀ ಎಲೇದು ಅಂತಸ್ತಿನಲ್ಲಿ ತಪ್ಪು ಅಸಾಧ್ಯ!

ಕೆಳಗಿನ ಅಂತಸ್ತು ನೋಡಿದೆ. ಜಿರಳಾಂತಕ ಪುಡಿಯ ಡಬ್ಬ.

“ಇದನ್ನೇನಾದರೂ ಹಾಕಿದಿರಾ ಅಂದ್ರೆ” ಎಂದೆ

“ಕತ್ತಲಾಗಿತ್ತು ಕಣೇ ಹಾಗೆ ತಪ್ಪುಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯ ಎಂದರು ಇವರು.

* * * *

ಆಗ ಸ್ಫೂರ್ತಿ ಹುಟ್ಟಿತು ನನಗೆ.

“ನೋಡಿ ಅಂದ್ರೆ ಅಡಿಗೆ ಮನೆಲಿ ಜಿರಳೆ ಕಾಟ ಬಲು ಹೆಚ್ಚು. ಮನೆಲಿ ಮಕ್ಕಳ ಕಾಟ ಇಲ್ಲದೇ ಇದ್ದರೂ ಇವುಗಳ ಕಾಟ ಅಸಾಧ್ಯ. ಅದಕ್ಕೇ ಜಾಹಿರಾತಿನ ಬಲದ ಮೇಲೆ ಇದನ್ನು ಕೊಂಡು ತಂದೆ. ಆದರೆ ಹಾಳು ಜಿರಳೆಗಳು ಇದನ್ನು ಮೂಸಿಕೂಡ ನೋಡುಲ್ಲ. ಈಗ ನೀವು ಇದರಲ್ಲಿ ಕಾಫಿ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ಅಂತ ನನಗೆ ಖಂಡಿತ. ಇದನ್ನೇನಾದರೂ ಕುಡಿಯುತ್ತೋ ನೋಡೋಣ ಅಂದ್ರೆ” ಅಂತ ಹೇಳಿ ನಾಲ್ಕು ಚಿಕ್ಕ ತಟ್ಟೆಗಳಲ್ಲಿ ಇವರು ಮಾಡಿದ ಕಾಫಿಯನ್ನು ಹಾಕಿ ನಾಲ್ಕು ಮೂಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಇರಿಸಿದೆ.

ನಂಬಿದರೆ ನಂಬಿ ಬಿಟ್ಟರೆ ಬಿಡಿ. ಮೂರೇ ನಿಮಿಷದಲ್ಲಿ ತಟ್ಟೆಗಳ ಘಮ ಘಮ ವನ್ನು ಹಿಡಿದು ನೂರಾರು ಜಿರಳೆಗಳು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಂದಲೋ ಬಂದು ಮಿಶ್ರಣಗಳನ್ನು ತಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಅದ್ದಿ ತಪ್ಪಣ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಬೆನ್ನಮೇಲೆ ಬಿದ್ದು ಹರೋಹರವಾದುವು. ಕಸಪರಿಕೆ ಮೊರ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಂದು ಜಿರಳೆ ಹೆಣಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಗುಡಿಸಿ ಸಕ್ಕದ ಮನೆ ತಿಪ್ಪೆಗೆ ಹಾಕಿ ಬಂದೆ.

ನಂತರ ಅಭ್ಯಂಜನ ಸ್ನಾನ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬಚ್ಚಲ ಮನೆಗೆ ಹೋದೆ

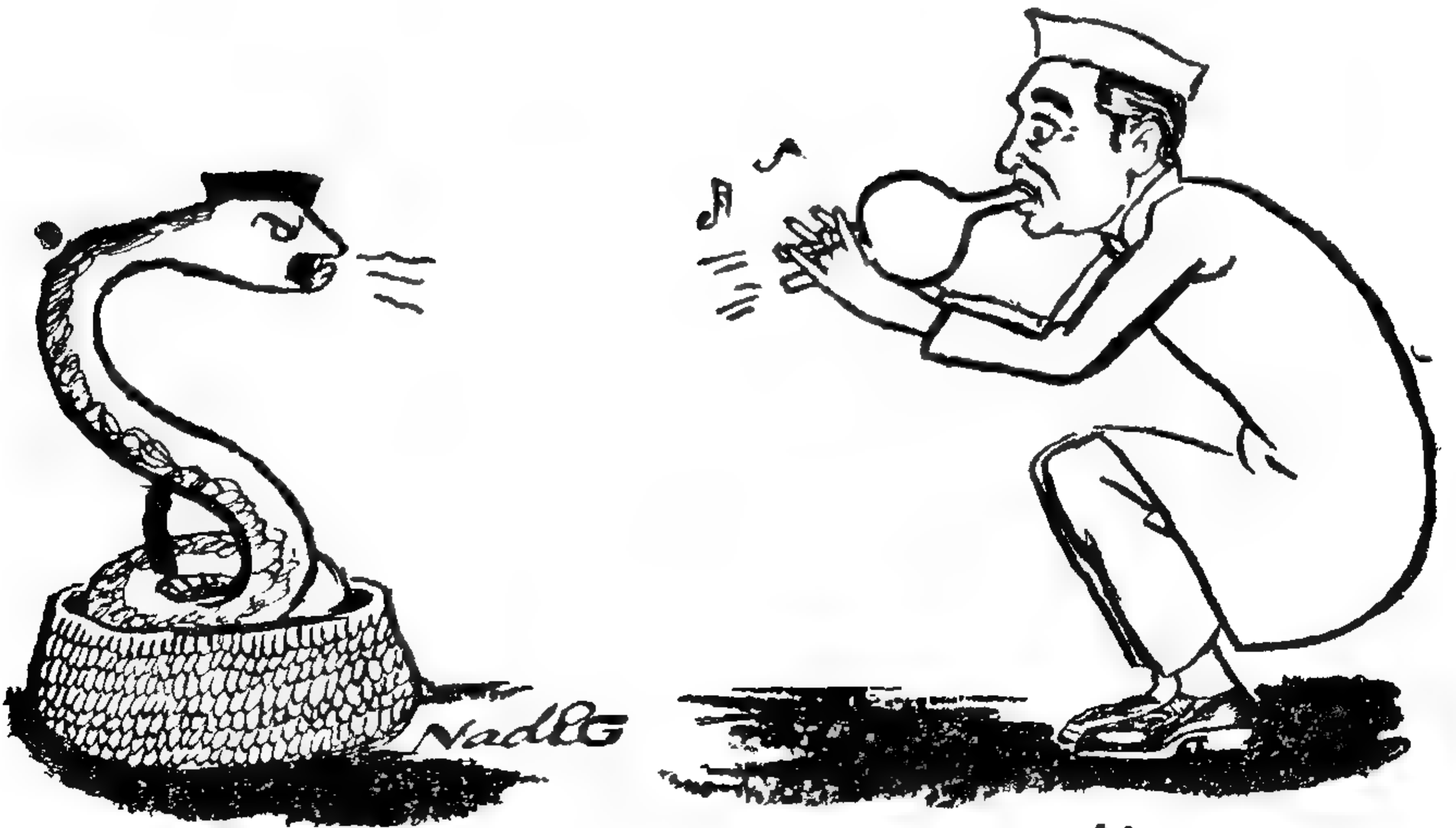

ಸ್ನಾನ ಮುಗಿಸಿ ಸೀರೆ ಉಟ್ಟು ಸಿದ್ಧವಾಗುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಇವರು ಹೋಟಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ನಾಲ್ಕು ಮಸಾಲು ದೋಸೆ, ಬಿಸಿ ಬಿಸಿ ಕಾಫೀ ಇರುವ ದೊಡ್ಡ ಥರ್ಮಾಸ್ ಫ್ಲಾಸ್ಕನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದರು.

“ಏನು ಜಾಣ್ಮೆ ನೀವು. ಮೂರು ವರ್ಷದಿಂದ ಈ ಜಿರಳೆಗಳ ಕಾಟ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ ನನಗೆ. ನೀವು ಒಂದೇ ಬೆಳಗಿನ ರೂವದಲ್ಲಿ ಸಾಧಿಸಿದಿರಿ. ಜಿರಳಾಂತಕ ಪುಡಿ ಜಿರಳೆಗಳಿಗೆ ಬೇಡ. ಆದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಹಾಲು ಸಕ್ಕರೆ ಉಡುಪು ಹಾಕಿದರೆ ಮೆಚ್ಚಿ ಸಾಯುತ್ತವೆ, ಈ ಹುಡುಗಿ ಬೇಡ ಅಂದೋರು, ಅದೇ ಹುಡುಗಿಗೆ ಬೇರೆ ಸೀರೆ ಉಡಿಸಿದಾಗ ನೋಡಿ ಹ್ಲೂ ಎಂದು ಮೆಚ್ಚಿ ಸಾಯುವ ಹುಡುಗರಂತೆ ಎಂದೆ.

ನಾನೇನು ಸೀರೆ ನೋಡಿ ಮೆಚ್ಚಲಿಲ್ಲ ಎಂದರು ಇವರು
ಬಾಯೆಲ್ಲಾ ಈರುಳ್ಳಿ ವಾಸನೆ ಮಯವಾಗಿತ್ತು

—ಬಚ್ಚ

ಈಗ ಕೇರಳದಲ್ಲಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸಿನ ಪೂಂಜಿ ಬಾರಿಸಿದರೆ !

ಕಡೆಗೆ - ಈಗ ಅರಿಕೆ

(ಕುದುರೆ ಜೂಜಿನ ಸಂಜೆ)

ಷರಟೆನ ಜೇಬಲಿ ಕಾಸಿಲ್ಲ.
ಷರಟದು ಕೂಡ ಉಳಿಯಲೆ ಇಲ್ಲ !

ಕಡೆಗೀ ಸಂಜೆ ಅರಿತೆನು ಅಳುತ
ಹಿರಿಯರ ನಾಣ್ಣುಡಿ ಎಂದಿಗು ಸತ್ಯ !

ವೈದ್ಯನು ನಿಜವನು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ
ಖೈದಿಯು ಲಾಯರ ನಂಬುವುದಿಲ್ಲ

ಗಂಡನ ಕತೆಯನು ಹೆಂಡತಿಯೊಪ್ಪಳು.
ಇಂಡಿಯ ಮಾತನು ಧಾಂಡಿಗ ನಂಬನು.

ಮಾವನ ನಡತೆಯನಳಿಯನು ಒಪ್ಪನು
ಸಾವಿನ ಸಪ್ಪಳವೊಬ್ಬರು ಒಪ್ಪರು

ಕಾವಿಯ ಧೋತರ ವೇನೋ ಮುಚ್ಚಿದೆ
ಕಾವಿನ ಮನವನು ಮುಚ್ಚಿಯೇ ಇಹುದೋ

ಎಂದೇ ಎಲ್ಲರು ಸಂಶಯ ಪಡುವರು
ಎಂದೂ ಹಿರಿಮೆಯ ನೊಪ್ಪರೆ ಒಪ್ಪರು !

ಕುದುರೆಯು ಮನುಜಗೆ ಮಿತ್ರನೆ ಅಲ್ಲ
ಜೂಜಲಿ ಸೋದರ ಮಾವನೆ ಮಿಥ್ಯ

ಕೊರೆಯುವ ಸತ್ಯವ ನಾನೀ ಸಂಜೆ
ಅರಿತೆನು ಅಳುತಲಿ ಷರಟನ.ಕಳೆದು.

ಅಮ್ಮನ ಜಂಭ

ಕಂಪನಿಯಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಕೆಲಸ ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ೧೫ ರೂ. ಸಂಬಳ ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಿ, ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬರೆಯುವ ಕಾಗದಗಳಿಗೆಲ್ಲಾ ನನ್ನನ್ನೇ ಜವಾಬ್ದಾರ ರಳನ್ನಾಗಿ ನಮ್ಮ ಡೈರೆಕ್ಟರು ನೇಮಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಎಂದು ಅಮ್ಮನಿಗೊಂದು ಕಾಗದ ಬರೆದೆ. ಅಮ್ಮ ಮರು ಉತ್ತರ ಬರೆದು ಹೇಳಿದಳು. ನಿನ್ನ ಕಾಗದ ಕಂಡು ಸಂತೋಷವಾಯ್ತಾದರೂ ಆಶ್ಚರ್ಯವೇನೂ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಸಾತಕ್ಕ ಹೇಳಿದಳು. ಅವಳ ಮಗಳು ಶಾರೀನ ಸೂಪರಿಂಟೆಂಡೆಂಟ್ ಮಾಡಿ ತಿಂಗಳಿಗೆ ಇನ್ನೂರು ಪಗಾರ ಕೊಡ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ ಈಗ ಅಂತ. ಕಂಭದಮನೆ ನಾನ್ಬಾರಮ್ಮನ ಮಗಳಿಗೆ ಇನ್‌ಸ್ಟ್ರಕ್ಟರ್ ಕೆಲಸ ಆಗಿ ೧೭೫ ಪಗಾರಕ್ಕೆ ಏರಿಸಿದರೆಂದು ನಾನ್ಬಾರಮ್ಮನ ಜಂಭ ಹೇಳುಕ್ಕೆ ಬರುಲ್ಲ. ಬಂಡೆಮನೆ ಕಾಮಾಕ್ಷಿ ಸೊಸೇಗೆ ೨೦೦ ರೂ. ಗೆ ಇಂಕ್ರಿಮೆಂಟ್ ಸಿಕ್ಕಾಗ ಕಾಮಾಕ್ಷಿ ನಮಗೆಲ್ಲಾ ಹೂವಿಳ್ಳ ಮಾಡಿದಾಗ, ತಂಬಿಟ್ಟು ತಿಂದು ನನ್ನ ಹೊಟ್ಟೆ ತಂಪಾಗದೆ ಉರಿಯುತ್ತಿತ್ತು. ಈಗ ನಿನ್ನ ಕಾಗದ ನೋಡಿ ತುಂಬಾ ಸಂತೋಷವಾಯ್ತು. ನಾಳೆ ಶುಕ್ರವಾರ ನಮ್ಮನೇಲಿ ಹೂವಿಳ್ಳ ಏರ್ಪಡಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಸರಿಸರಿಯಾಗಿ ಆವರೆದುರಿಗೆ ಬಾಳಲು ಈಗ ಸಾಧ್ಯವಾಯ್ತು. ನಿನ್ನ ಸಂಗೀತ ಮಾಸ್ತರು ಆಗಲೇ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. “ಕುಸುಮ ಎಂದಾದರೂ ಒಂದು ದಿನ ದೊಡ್ಡವಳಾಗುತ್ತಾಳೆ. ಆಗ ಅವಳ ಮೇಲೆ ಕಣ್ಣಿಟ್ಟಿರಬೇಕು” ಎಂದು ಅದು ಜ್ಞಾಪಕಕ್ಕೆ ಬಂತು. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ನಿನ್ನ ಮೇಲೆ ಕರುಬುವವರ ದೃಷ್ಟಿ ಬೀಳದ ಹಾಗೆ, ಇಲ್ಲೇ ಈಶ್ವರನ ಗುಡಿಯಲ್ಲಿ ದೃಷ್ಟಿ ತೆಗೆಸಿ ಭಂಡಾರ ಕಳಿಸ್ತೇನಿ. ರಾತ್ರಿ ಮಲಕ್ಕೊಳ್ಳೋವಾಗ ಬೈತಲೆಗೆ ಹಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಮಲಕ್ಕೊ” ಎಂದು,

ಮೂರು ವಾರಗಳಾದಮೇಲೆ ಸಾತಕ್ಕನಿಂದ ಒಂದು ಕಾಗದ ಬಂತು ನನಗೆ. ಕುಸುಮಾ, ನಿಮ್ಮಮ್ಮನ ಮಾತು ಕೇಳದೆ, ನಾನು ಹೇಳಿದಹಾಗೆ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ನೀನು ಸೇರಿಕೊಂಡಿದ್ದು ತುಂಬಾ ಚೆನ್ನಾಯ್ತು. ನಿನಗೀಗ ದೊಡ್ಡ ಕೆಲಸ ಆಗಿದೆಯೆಂದು ಕೇಳಿ ತುಂಬಾ ಸಂತೋಷ. ನೀನು ಜಾಣೆ, ಏನು ಕೆಲಸ ಬೇಕಾದರೂ ಯಾರ ಹತ್ತಿರ ಬೇಕಾದರೂ ಸಾಧಿಸುತ್ತೀ ಎಂದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿತ್ತು. ಹೀಗೇ ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆ ಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರೆ ಖಂಡಿತ ಕಂಪೆನಿ ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ಆಗ್ತೀ ಇಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರೆ, ದೊಡ್ಡ ಡೈರೆಕ್ಟರು ನೀನು ಹೇಳಿದಹಾಗೆ ಕೇಳೋಹಾಗೆ ಆಗ್ತೀ. ಶಾರಿ ಇನ್ನೂ ಕಚೇರೀಲಿ ಸೂಪರಿಂಟೆಂಡೆಂಟರಾಗಿದಾಳೆ. ಅವಳೂ ನೀನೂ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಓದಿದವರು

ಅವಳಿಗೂ ನಿನ್ನ ಕಂಪನೀಲಿ ಕೆಲಸ ಕೊಡಿಸುವುದು ಸಾಧ್ಯವಾದರೆ ನೋಡು, ನೀವಿಬ್ಬರೂ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಇದ್ದರೆ, ನಂಗೂ ನಿಮಮ್ಮನಿಗೂ ಎಷ್ಟೋ ನೆಮ್ಮದಿ, ಎಂದೆಲ್ಲಾ ಬರೆದಿದ್ದರು.

ನಾನ್ವಾರಮ್ಮನ ಕಾಗದ ಶನಿವಾರ ಬಂತು. ನಿಮ್ಮಮ್ಮ ಹೂವಿಳ್ಳಕ್ಕೆ ಕರೆದಿದ್ದರು. ಎಷ್ಟು ವಿಜೃಂಭಣೆಯಿಂದ ಮಾಡಿದ್ದರು ಅಂತೀ! ನಿನಗೆ ದೊಡ್ಡ ಕೆಲಸ ಆಯ್ತಂತೆ ಕೇಳಿ ತುಂಬಾ ಸಂತೋಷವಾಯ್ತು. ಸರ್ಕಾರದ ಪರವಾಗಿ ಕಂಪೆನೀಲಿ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ನೇಮಿಸಿದ್ದಾರಂತೆ. ನೀನಿನ್ನೂ ಚಿಕ್ಕವಳು. ಕಂಪೆನಿ ಕೆಲಸ ಗಾರರೆಲ್ಲಾ ಖದೀಮರು. ಹುಷಾರಾಗಿರಮ್ಮ. ನೀ ಭಾಳ ಶಹಣೆ ಇದಿ ನಿಭಾಯ್ತಿಕೊಂಡು ಹೋಗ್ತೀ ಅಂತ ಗೊತ್ತು. ಆದರೂ ಬೆಳ್ಳಗಿರುವುದೆಲ್ಲಾ ಹಾಲಲ್ಲ. ತೆಳ್ಳಗಿರುವವರೆಲ್ಲಾ ಚೆನ್ನಲ್ಲ. ಮರಿಬೇಡ. ಎಂದು ಬರೆದಿದ್ದಳು.

ಭಾನುವಾರ ಕಾಮಾಕ್ಷಮ್ಮಮಾಮಿಯವರ ಕಾಗದ ಬಂತು. ಲೇಟ್ ಫೀ ಸ್ಟಾಂಪ್ ಹಾಕಿತ್ತು. ಕುಸುಮಾ! ನಿಂಗೆ ದೊಡ್ಡ ಕೆಲಸ ಆಯ್ತಂತೆ ಕೇಳಿ ತುಂಬಾ ಹಿಗ್ಗಿದೆ. ನೆಟ್ಟಗೆ ಮುರಿದೆ. ಸರ್ಕಾರದ ಪರವಾಗಿ ಎಲ್ಲಾ ಕಂಪೆನಿಗಳ ಮೇಲೂ ಉತ್ಸವಾರಿ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೀಯಂತೆ ಈಗ. ಅಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಕೆಲಸ ಹೇಗಮ್ಮಾ ಮಾಡ್ತಿ ಒಬ್ಬಳೇ! ಆದರೂ ನೀನು ತುಂಬಾ ಶಮತ್ತು. ನನ್ನ ಮಗ ಸೊಸೆ ಇರೋ ಕಂಪೆನಿ ಕೂಡ ನಿನ್ನ ಪಾಲಿಗೆ ಬಂದಿರಬೇಕು. ನಂಬಿಕಸ್ತರಾಗಿ ಅವರು ನಿನಗೆ ಬೆಂಬಲವಾಗುತ್ತಾರೆ. ಅವರಿಗೂ ಬರೆದಿದ್ದೇನೆ. ನಿನ್ನ ಭೇಟಿಯಾಗಿ ಅಂತ. ಒಂದೂರಿನೋರು ನೀವೆಲ್ಲಾ ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರು ನೆರವಾಗಬೇಕಮ್ಮಾ! ಹೀಗೇ ಬಾಳ್ತೀರಮ್ಮಾ ಎಂದು ಬರೆದಿದ್ದರು.

ಸೋಮವಾರ ಅಮ್ಮನಿಗೊಂದು ಕಾಗದ ಬರೆದೆ. ಯಾರುಯಾರಿಗೆ ಏನೇನು ಸುಳ್ಳು ಹೇಳಿದೀಮ್ಮಾ. ನಾನು ಕೇವಲ ಟೈಪಿಸ್ಟ್. ಸೀನಿಯರ್ ಪ್ಯಾಸ್ ಮಾಡಿದ್ದಕ್ಕೆ ೧೫ ರೂ ಇಂಕ್ರಿಮೆಂಟ್ ದೊರಕಿತು. ಸರ್ಕಾರಿ ಕಾಗದಗಳಿಗೆ ಸೀನಿಯರ್ ಟೈಪಿಸ್ಟ್ ನೇಮಕವಾಗೋದು. ಅಷ್ಟೇನೇ! ಎಂದೆಲ್ಲಾ ಕೆದಕಿ ರೇಗಿ ಬರೆದೆ.

ಅಮ್ಮಾ ಬರೆದಳು. ಎಲ್ಲ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ತಾಯಂದಿರೂ ಜಂಬ ಕೊಚ್ಚಿ ಕೋತಿದ್ದರು. ನಾನೂ ಅದಕ್ಕೇ ಹೂವಿಳ್ಳದ ನೆಪಮಾಡಿ ಕಂಪೆನೀಲಿದ್ದಾಳೆ ಕುಸುಮ. ಸರ್ಕಾರದ ಕಾಗದ ಎಲ್ಲ ಅವಳದೇ ಅಂತೆ ಜವಾಬ್ದಾರಿ. ಸಂಬಳ ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದಾರಂತೆ. ಅದಕ್ಕೇ ನಾನು ಹೂವಿಳ್ಳ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಸೀರೆ ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳಲೇ ಬೇಕಾಯ್ತು ಅಂತ ಉಟ್ಟಿದ್ದ ಧಾರೆ ಪೀತಾಂಬರ ತೋರಿಸಿದೆ ಅಷ್ಟೇ ಕಣೆ ಕುಸುಮಾ ಎಂದು.

ಕಾಮಾಕ್ಷೀಮಾಮಿ ಸೊಸೆ, ಅವಳ ಗಂಡ ಇಬ್ಬರೂ ನನ್ನ ನೋಡುಕ್ಕೆ ಮಂಗಳವಾರ ನಮ್ಮ ಕಂಪೆನಿಗೆ ಬಂದರು. ಈ ಸಂಜೆ ನಮ್ಮನೆಗೆ ಊಟಕ್ಕೆ ಬಾ ಅಂತ ಕರೆದರು. ಆ ಸಂಜೆ ಅವರು ಹೇಳಿದ ಮನೆಗೆ ಹೋದೆ. ನಾಲ್ಕು ಅಂತಸ್ತಿನ ಮನೆ. ನಾಲ್ಕನೆ ಅಂತಸ್ತಿನ ಮೇಲೆ ಬಲಗಡೆ ತುದಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಕೊಠಡಿಯೇ ಅವರ ನಿವಾಸ. ನಾನು ಹೋದಾಗ ಸೊಸೆ ಮಾತ್ರ ಇದ್ದಳು. ಯಜಮಾನ್ಯೆಲ್ಲಿ ಎಂದೆ, ಸುರುಳಿಸುತ್ತಿದ ಹಾಸಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ಕೂತು. ಊಟ ತರುಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ ಈಗ ಬಂದು ಬಿಡ್ತಾರೆ ಅಂದಳು. ಆ ಮಾತು ಈ ಮಾತು ಆಡ್ತಾ ಗೊತ್ತಾಯ್ತು ಅವಳ ಗಂಡ ವಿಮಾ ಏಜಂಟನೆಂದೂ, ಆಕೆ ೨೦ ರೂ ಪಗಾರದ ಮೇಲೆ ವಿಮಾ ಆಫೀಸರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ೨ ತಾಸು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿರುವಳೆಂದೂ. ನಾನಂದೆ ಕಂಪೆ ನೀಲಿ ನಾನು ಸೀನಿಯರ್ ಟೈಪಿಸ್ಟ್ ಆಗಿದ್ದೇನೆ. ನಮ್ಮ ಊರಲ್ಲಿ ಈ ಸುದ್ದಿ ಹೇಗೆ ಹೇಗೋ ಹರಡಿದೆ ಎಂದು ಎಲ್ಲ ಅಮ್ಮನ ಜಂಭ ಅಂದೆ. ಬಾಗಿಲು ತಟ್ಟಿದ ಶಬ್ದ ಆಯ್ತು. ಸೊಸೆ ಎದ್ದು ಬಾಗಿಲು ತೆಗೆದಳು ಕಾಮಾಕ್ಷೀಮಾಮಿ ಮಗ ಒಂದು ಟಿಫಿನ್ ಕ್ಯಾರಿಯರ್ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಒಳಕ್ಕೆ ಬಂದರು. ಹೊಟಲ ಅಡಿಗೆ ಹೇಗೂ ರುಚಿಯಾಗಿರುಲ್ಲ ಅಂತ ಒಂದೇ ಊಟ ತಂದಿದ್ದೇನೆ. ಮೂರು ಜನಕ್ಕೂ ಸಾಕಾಗುತ್ತೆ ಎಂದು ಪೀಠಿಕೆ ಹಾಕಿದ ಆತ.

ಕೈ ತಟ್ಟೇನೆ ಎದುರಿಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಮೂರು ಜನವೂ ಊಟ ಮಾಡಿದೆವು. ಊಟ ಸಾಕಾಯ್ತು ಮೂರು ಜನಕ್ಕೂ. ಸಾರಿಗೆ ಉಪ್ಪಿಲ್ಲ. ಹುಳಿಗೆ ತರಕಾರಿ ಬದಲು ಸಣ್ಣ ಸೌದೆ ಚೂರುಗಳನ್ನೇ ಹಾಕಿದ್ದರು. ಮಜ್ಜೆಗೆ ಮಾತ್ರ ಕಣ್ಣೀರಿನಂತೆ ಉಪ್ಪುಸ್ಪಾಗಿತ್ತು. ಇದ್ದ ಎರಡು ಹೋಳು ಹೆರಳೆಕಾಯಿ ಉಸ್ಪಿನಕಾಯಿ ಕಹಿ ಯಾಗೇ ಇತ್ತು.

ಆ ವೇಳೆಗೆ ಬೆಕ್ಕೊಂದು ಬಂತು. ಮಿಕ್ಕ ಊಟವನ್ನು ಆ ಬೆಕ್ಕಿಗೆ ಹಾಕಿದೆವು.

ಆ ಮಾತು ಈ ಮಾತು ಆಡುತ್ತಾ ನಾನು ಮನೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಹೊರಟಾಗ ಬಿಟ್ಟು ಬರುತ್ತೀವೆ ಎಂದರು ಮಗ ಸೊಸೆ. ಬೇಡ ಎಂದರೂ ಕೇಳಲಿಲ್ಲ. ಕಡೆಗೂ ಬಂದು ನೋಡಿದರು ನಾನಿದ್ದ ಮೂರಂತಸ್ತಿನ ಮನೆಯ ಗ್ಯಾರೇಜಿನ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದ ತಗಡಿನ ಸೂರಿನ ಕೊಠಡಿಯನ್ನು. ಇದಕ್ಕೆ ಗಿರಿ ರೂ ಬಾಡಿಗೆ ಅಂದೆ. ಅವರಂದರು ನಾವಿರುವ ಕೊಠಡಿಗೆ ೨೦ ಕಣ್ಣೀ ಅಂತ.

ನಮಗಿಂತ ನಮ್ಮ ತಾಯಂದಿರೇ ಎಷ್ಟೋ ಹಿತವಾದ ಜಂಭದ ಜೀವನ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

— ಕುಸುಮಾ

ಪ್ರ ಸಾ ದ

ಶುಕ್ರವಾರ ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣಸ್ವಾಮಿ ಗುಡೀಲಿ ನಮ್ಮ ಕೈಂಕರ್ಯ. ರಾತ್ರಿ ೧೨ ಗಂಟೆಗೆ ದೇವಸ್ಥಾನದಿಂದ ಹಿಂತಿರುಗುವಾಗ, ವಾದ್ಯಾರ ಭಾವಮೈದ ಒಂದು ತಪ್ಪಲೆ ತುಂಬಾ ಪ್ರಸಾದವನ್ನು ನಮ್ಮ ಹಿಂದೆಯೇ ಬಂದು. ಮನೆಯಲ್ಲಿ ತಂದಿಟ್ಟ ಅದರ ಜತೆಯಲ್ಲೇ ಅಡಕೆ ಹಾಳೆಗಳನ್ನೂ ತಂದಿಟ್ಟಿದ್ದ. ಆ ರಾತ್ರಿಯೇ ಮಲಗುವ ಮೊದಲು ಅಡಕೆ ಹಾಳೆಲಿ ಒಂದೊಂದು ಪಾವು ಪ್ರಸಾದವನ್ನು ಕಟ್ಟಿ. ಮೊದಲೇ ತಯಾರಿಸಿಟ್ಟಿದ್ದ ಸೆಲ್ಯೋಫೇನ್ ಚೀಲಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಕಿದೆವು ಬೇಕು ಬೇಕಾದವರಿಗೆ ಬೇರೆ ಊರುಗಳಲ್ಲಿದ್ದವರಿಗೂ ಮಾರನೆ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಅಂಚೆ ಮೂಲಕ ರವಾನಿಸುವ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನೇ ಅನುಸರಿಸಿದೆವು. ಶನಿವಾರ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ, ಹಾಗೆ ಕಳಿಸಿದ ಪಾರ್ಸೆಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡದಾಗಿದ್ದು ಗುಬ್ಬಾಲೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ನನ್ನ ಸೋದರತ್ತಿಗೆಗೆ. ಅಂದರೆ ಅರ್ಥ ವಾಯಿತೆ, ನಮ್ಮ ಸೋದರತ್ತಿಯ ಅತ್ತಿಗೆ, ಅವಳ ಮಗನಿಗೆ ನನ್ನ ಮಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಮದುವೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಆಶೆ ನನ್ನ ಮಗಳಿಗೆ ಈಗ ೩ ವರ್ಷ ಅವರ ಮಗನಿಗೆ ಏಳು. ಈಗಿನಿಂದಲೇ ಸಿದ್ಧಮಾಡಿಕೊಂಡರೆ ಒಳಿತಲ್ಲವೇ ?

ಪ್ರಸಾದ ಏನು ಅಂತ ಹೇಳಲೇ ಇಲ್ಲವೇ ? ಹೇಳಬೇಕೆ, ಶಿವನ ಹಳ್ಳಿಯ ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣಸ್ವಾಮಿ ಗುಡಿಯ ಪುಳಿಯೋಗರೆ ಭೂಲೋಕದಲ್ಲಿಲ್ಲಾ ಹೆಸರೆತ್ತಿದ ಪ್ರಸಾದ ಬಲು ರುಚಿ ಬಲು ಹಿತ. ಬಲು ಶಕ್ತಿದಾಯಕ. ಬಹಳ ಕಾಲ ಕೆಡದೆ ಇರುವ ದೇವರ ವರಪ್ರಸಾದ. ಎರಡು ಮೂರು ತಿಂಗಳಿಟ್ಟರೂ ತಂಗಳಾಗುಲ್ಲ, ತಲೆಯ ಬ್ರಹ್ಮರಂಧ್ರಕ್ಕೇರಿ ಅಮಲುದಾಯಕವಾಗಿಯೇ ಇರುತ್ತೆ. ಇತ್ತಿಂದೀಚೆಗೆ ಮಾಡಿದ ಸಂಶೋಧನೆಗಳ ಫಲವಾಗಿ, ಅಂತರಗ್ರಹಗಳ ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧರಾಗುವ ಧೀರರು ಈ ಆಹಾರದ ಡಬ್ಬಗಳನ್ನೇ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಲು ಏರ್ಪಾಡಾಗಿದೆ ಯೆಂಬುವುದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತಿಳಿದ ವಿಷಯ.

ಶನಿವಾರ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಗುಬ್ಬಾಲೆಗೆ ಪೋಸ್ಟ್ ಮಾಡಿಯಾಯಿತು ಆದರೆ ಸಂಜೆ ನನ್ನ ಜಮೀನಿದ್ದ ಹೆಬ್ಬೆಯಿಂದ ಒಂದು ಕಾಗದ ಬಂತು. ಫಸಲು ಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ ಯೆಂದೂ ಬೇಗ ಬಂದು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕೆಂದೂ ಕಾರಣ ತಾನು ಬದರೀ ಯಾತ್ರೆಗೆ ಹೋಗಬೇಕೆಂದೂ ನಮ್ಮ ರೈತ ಬರೆಸಿದ್ದ. ಸರಿ. ಭಾನುವಾರ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಹೆಬ್ಬೆಗಿಂದು ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡಬೇಕಾಯಿತು. ಹೆಬ್ಬೆಯಲ್ಲಿ ಇಳಿದು

ಕೊಳ್ಳಲು ಮನೆಯಿದ್ದಿಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ, ಗುಬ್ಬಾಲೆಗೆ ಹೋಗಿ ಸೋದರತ್ತಿಗೆಯ ಮನೆಯಲ್ಲಿಳಿದುಕೊಂಡು, ಅವಳಿಜವಳಿಹಳ್ಳಿಯಾದ ಹೆಬ್ಬಗೆ ನಡೆದು ಹೋಗಿ ಬರುವ ವಾಡಿಕೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಭಾನುವಾರ ಸಂಜೆ ಹೆಬ್ಬಗೆ ಹೋಗಿ ಸೇರಿದೆ. ಸೋದರತ್ತಿಗೆಯನ್ನೂ, ಆಕೆಯ ಯಜಮಾನರನ್ನೂ ಏಳು ವರ್ಷದ ಮಗನನ್ನೂ ಅದರದಿಂದ ವಿಚಾರಿಸಿಕೊಂಡೆ.

ಸೋಮವಾರ ಹೆಬ್ಬಗೆ ಬೆಳಗಿನ ಝಾವವೇ ಹೊರಟೆ. ಅಲ್ಲಿ ರೈತನನ್ನು ಘೇಟೆಯಾಗಿ, ಅವನು ಹೇಳಿದ ಸುಳ್ಳುಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೂ ನಂಬಿದವನಂತೆ ನಟಿಸಿ ಅವನಿಗೆ ಘೆಸಲೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಅವನು ಹೇಳಿದ ಬೆಲೆಗೆ ಮಾರಿ, ಬಂದ ಹಣದಲ್ಲಿ ನಗದು ಕೊಟ್ಟ ಅರ್ಧವನ್ನೂ ಮಿಕ್ಕ ಹಣವನ್ನು ಆರು ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಡುತ್ತೇನೆಂದು ಬರೆದು ಕೊಟ್ಟ ಪತ್ರವನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹಿಂತಿರುಗಿದಾಗ ಗುಬ್ಬಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಮೂರು ಗಂಟೆ ಹೊಡೆದಿತ್ತು.

ಊಟಮಾಡಿ ಸೋದರತ್ತಿಗೆಯ ಗಂಡನ ಹತ್ತಿರ ಪಗಡೆಯಾಡಲು ಕುಳಿತಾಗ ಊಲ್ಕು ಗಂಟೆ ಹೊಡೆಯಿತು.

ಆಗ ಹಳ್ಳಿ ಅಂಚೆಯವ ಪಾರ್ಸಲ್ ತಂದುಕೊಟ್ಟ. ಸೋದರತ್ತಿಗೆಯೇ ಅದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಒಳಕ್ಕೆ ಬಂದಳು. ನೋಡಿ ಅಂದ್ರೆ ಯಾರೋ ಹೊಸಾ ನಮೂನೆ ಚೀಲದಲ್ಲಿ ಏನನ್ನೋ ಕಳಿಸಿದ್ದಾರೆ” ಅಂತ ಗಂಡನೆದುರಿಗೆ ಅದನ್ನು ಇಟ್ಟಳು. ಗಂಡ ಅದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ನೋಡಿ ಶಿವನ್ತಳ್ಳಿಯಿಂದ ಬಂದಿದೆ ಅಂತ ಅಂಚೆ ಮುದ್ರೆಯನ್ನು ಓದಿ ಹೇಳಿದಾಗ ನಾನು ಬಲು ಸಂಕೋಚದಿಂದ ಹೇಳಿದೆ “ಸೋದರತ್ತಿಗೆ ನಾನೇ ನಮ್ಮೂರಿನ ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣದೇವಾಲಯದ ಪ್ರಸಾದವನ್ನು ಪಾರ್ಸಲ್ ಮಾಡಿದೆ. ಆಗ ನಾನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರುತ್ತೇನೆಂದು ಗೊತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಕಳಿಸಿದಮೇಲೆ ರೈತನ ಕಾಗದ ಬಂತು ಇಲ್ಲದೇ ಇದ್ದರೆ ನಾನೇ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದ್ದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ.

“ನಿನಗೆ ಅಷ್ಟು ಒಳ್ಳೆ ಬುದ್ಧಿಯಾದರೂ ಯಾಕೆ ಬರುತ್ತವ್ವಾ! ನಮ್ಮ ನೆನಪು, ಪುಳಿಯೋಗರೆ ಸಿಕ್ಕಾಗ ನಿಂಗಿ ಏಕೆ ಬರುತ್ತೆ” ಎಂದಳು ನನ್ನ ಸೋದರತ್ತಿಗೆ. ಆಗಲೇ ಬೀಗ ಬೀಗಿತ್ತಿ ಭಾವನೆ ಬಂದಂತೇ ನನಗೆ ಕಾಣಿಸಿತು.

“ಶಿವನಹಳ್ಳಿಯಿಂದ ಕಳಿಸಬೇಕಾದರೆ ಸಾತಿ ಗಂಡ ಶಾಮು ಇರಬೇಕು ಇಲ್ಲವೇ ನನ್ನ ಹಳೇ ದೋಸ್ತಿ, ಶಿಂಗ್ಲಾಚಾರಿ, ಇರಬೇಕು. ಅಥವಾ ನನಗೆ ಕೊಡಬೇಕು ಅಂತಿದ್ದರು ನೋಡು ಸರಸೂನ ಆಕೆ ಈಗ ಮದುವೆಯಾಗಿದ್ದಾಳೆ. ನೋಡು ಮಣೆಗಾರ್ ನಾರ್ಣಪ್ಪನ ಮಗನ್ನ, ಆ ಮಗನೂ ನನಗೆ ತುಂಬಾ ಸ್ನೇಹಿತ. ಅವನೇ ಕಳಿಸಿರಬೇಕು” ಎಂದು ತುಂಬಾ ವಿಚಾರಮಾಡಿದಂತೆ ಸೋದರತ್ತಿಗೆ ಗಂಡ ತೀರ್ಮಾನಿಸಿ ಹೇಳಿದರು.

“ಶಿಂಗ್ಲಾಚಾಲೀನೇ ಇಲುಬೇಕು” ಎಂದು ಲೊಚಗುಟ್ಟಿದ ೭ ವರ್ಷದ ಕುಮಾರ.

“ಸಾತಿ ಗಂಡ ಶಾಮ ಕಳಿಸಿರಬೇಕು. ಮಿಟಕಲಾಡಿ ಸರಸು ಗಂಡನಿಗೆ ನಿಮ್ಮ ಮೇಲಿರೋ ಅಭಿಮಾನ ನನಗೂ ಗೊತ್ತು. ಮಣಿಗಾರರ ಮನೆಯೋರು ಅವರು, ನಿಮ್ಮಂಥಾ ವೈದಿಕರ ಮನೆಯೋರ ಮೇಲೆ ಏನು ಅಭಿಮಾನ ಇರುತ್ತೆ. ಮಣಿಗಾರ ನಾರ್ಣಪ್ಪನವರ ಮಗನಿಗೆ ನನ್ನ ಕೊಡಬೇಕೂ ಅಂತ ಮಾತಾದಾಗ್ಗೆ ಜಾತಕ ಕೂಡಿ ಬರೆದೆ ಸಂಬಂಧ ಬೆಳೀಲಿಲ್ಲ. ಅವರಾದರೂ ಯಾಕೆ ಕಳಿಸ್ತಾರೆ” ಎಂದು ಸೋದರತ್ತಿಗೆ ಸಿಡಿದಂದಳು.

ವಾತಾವರಣ ಹಳೆ ನೆನಪುಗಳಿಂದ ಹಸಿರಾಗುವುದನ್ನು ಕಂಡು ಖಂಡಿತ ವಾಗಲೂ ನಾನೇ ಕಳಿಸಿದ್ದು ಸೋದರತ್ತಿಗೆ. ಬೇಕಾದರೆ ನನ್ನ ಹೆಂಡತಿಗೆ ಕಾಗದ ಬರೆದು ವಿಚಾರಿಸು” ಅಂತ ನಾನು ಮಧ್ಯೆ ಮಾತನಾಡಿದೆ.

ಆ ವೇಳೆಗೆ ೭ ವರ್ಷದ ಕುಮಾರ ಪಗಡೆ ಕಾಯಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ತನ್ನ ಪುಟ್ಟ ತಂಗಿಗೆ ಬುಗುರಿ ಆಡುವುದನ್ನು ಕಲಿಸಲು ಆರಂಭ ಮಾಡಿದ್ದ.

“ನಿನ್ನ ಹೆಂಡತಿಗೆ ಕಾಗದ ಬರೆದು ಅವಳಿಂದ ಭೀಮಾರಿ ಹಾಕಿಸಿಕೊಳ್ಳ ಬೇಕೇನೋ. ಬೇಕೂ ಅಂತ ಅವಮಾನ ಮಾಡುಕ್ಕೆ ಹಾಗೆ ಬರೆದಿರಿ ಅಂತ ಅವಳ ಕೈಲಿ ಕುಕ್ಕುಸಕೊಳ್ಳಬೇಕೇನೋ ? ಅಂದಳು ಸೋದರತ್ತಿಗೆ.

ಸಂಧಾನಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಧನಿಯಲ್ಲಿ, ಸೋತೆ ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವ ದೈನ್ಯದಿಂದ ಆಗ ಸೋದರತ್ತಿಗೆ ಗಂಡ ಸಾತಿ ಗಂಡನಿಗೆ ಕಾಗದ ಬರೆಯೋಣ. ನೀನು ವಿಶ್ವಾಸದಿಂದ ಕಳಿಸಿಕೊಟ್ಟ ಪುಳಿಯೋಗರೆ ಬಂತು. ಒಂದು ವಾರವೆಲ್ಲಾ ತಿಂದು ಸುಖಪಟ್ಟೆವು. ದಿಟವಾಗಲೂ ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣ ಪರಮಾತ್ಮ ಚಿರಂಜೀವಿ ಅವನ ಪ್ರಸಾದವೂ ಅಂತೇನೇ. ನಿನ್ನ ವಿಶ್ವಾಸವೂ ಅದೇರೀತಿ.” ಹಾಗೆ ಕಾಗದ ಬರೆದರೆ ಅವನು ಮರುತ್ತರ ಕೊಟ್ಟಾಗ ಕಳಿಸಿದ್ದನೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂಬುವುದು ತಾನಾಗಿಯೇ ತಿಳಿದುಬರುತ್ತೆ” ಎಂದು ಹೇಳಿದರು.

“ಶಿಂಗ್ಲಾಚಾಲೀಗೂ ಬಲೀಬೇಕು” ಎಂದ ೭ ವರ್ಷದ ಕುಮಾರ ಪಗಡೆಕಾಯಿ ಬುಗುರಿಸುತ್ತಿ ಸುಸ್ತಾಗಿ ಬಿದ್ದುಕೊಂಡಿದ್ದು ನೋಡುತ್ತಾ.

“ಹಾಗೆ ಬರೆಯೋದಾದರೆ ಸರಸೂ ಗಂಡನಿಗೂ ಬರೀರಿ, ಅವರಿಂದಲೂ ಅನ್ನಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ, ಸರಸೂನೇ ಉತ್ತರಕೊಟ್ಟರೂ ಕೊಡಲಿ ಅದರ ಹರಿತ ನಿಮಗೂ ತಾಕಲಿ ಇಷ್ಟು ದಿನದ ಮೇಲಾದರೂಕೊಡ” ಅಂತ ಸೋದರತ್ತಿಗೆ ಸಲಹೆ ಕೊಟ್ಟು ಒತ್ತಾಯಿಸಿದಳು.

“ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನೂ ನೀವು ನಂಬುಲ್ಲ. ನಾನೇ ಕಳಿಸಿದ್ದು ಪ್ರಸಾದದ ವಾಸಲನ್ನು ಈಗ ಏನೇನೋ ಕಾರಣದಿಂದ ಯಾರು ಯಾರಿಗೋ ಕಾಗದ ಬರೆಯುತ್ತೀರಿ. ನೀವು ವಿಶ್ವಾಸದಿಂದ ಕಳಿಸಿದ ಪ್ರಸಾದ ತಲಪಿತು. ಬಲು ದುಚಿಯಾಗಿತ್ತು ಅಂತ ಅವರಿಗಳಿಗಾದರೂ ಎಷ್ಟು ಸಂಕೋಚ ಆದೀತು, ಕಳಿಸದೇ ಇರುವಾಗ, ಯೋಚಿಸಿ ದುಡುಕಬೇಡಿ, ನನಗೇನೂ ಧನ್ಯವಾದಗಳನ್ನು ಹೇಳ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ” ಎಂದು ಎಷ್ಟೋಷ್ಟೋ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ, ಅಡುಗೂಲಜ್ಜಿ ಕತೆಗಳ ಸಾಮಿತಿ ಕೊಟ್ಟು ಹೇಳಿದೆ.

ಸಂಜೆ ಆರು ಗಂಟೆ ತನಕ ಹೇಳಿದೆ.

ಆ ಕಡೆಗೇನಾಯ್ತು ಅಂತೀರಿ ! ಸೋದರತ್ತಿಗೆ ಮಸಿಕುಡಿಕೆ ಲೇಖನ ಕಾಗದ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಗಂಡನೆದುರಿಗೆ ತಂದಿಟ್ಟಳು. ಆಕೆಯ ಗಂಡ ಮೂರು ಕಾಗದಗಳನ್ನು ಬರೆದ. ಕಾಗದದ ತುಂಬಾ ಆದರದ ವಂದನೆಗಳನ್ನು ತುಂಬಿದ.

ನಿನಗೆ ಹೇಗೆ ಗೊತ್ತಾಯ್ತು ಅಂತ ಕೇಳಬಹುದು ನೀವು.

ಶಕುಂತಲೆ ದುಷ್ಯಂತನಿಗೆ ಕಮಲ ಪತ್ರದಮೇಲೆ ಕಾಡಿಗೆಯನ್ನೇ ಶಾಯಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಉಗುರಿನಿಂದಲೇ ಪತ್ರ ಬರೆದಾಗ, ಅನತಿ ದೂರದಲ್ಲೇ ಬಗ್ಗು ಬೋರಲಾಗಿ ಮಲಗಿದ್ದ ಸಖಿ ಕಾಗದ ಮುಗಿದಾಗ ಬರೆದಿದ್ದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಹೇಳಿದಳು ಅಂತ ಕೇಳಿಲ್ಲವೇ ನೀವು.

ಮುಂದಿನ ಬೆಂಚಿನಲ್ಲಿ ಕೂತು ಪರೀಕ್ಷಾ ಪತ್ರಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಪ್ರಚಂಡ ವಿಭೂತಿಯ ಹಿಂದೆ ಹಿಂದಿನ ಬೆಂಚಿನಲ್ಲಿ ಕೂತು ವಿಭೂತಿಯು ಬರೆದ ಉತ್ತರಗಳನ್ನೇ ಲೇಖನಿಯ ಓಟದಿಂದಲೇ ಅರಿತು ತಾನೂ ಬರೆದು ಉದ್ಧಾರವಾದ ನಮ್ಮ ಜನನಾಯಕರ ಕೀರ್ತಿಶೇಷ ಆತ್ಮಕತೆಯನ್ನು ಓದಿಲ್ಲವೇ ನೀವು.

ಕೆರೆಯಂಚಿನ ಕೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಕಂಡ ಪಾದದ ಗುರ್ತಿನಲ್ಲಿ ರೇಖೆ ಸುರುಳಿಗಳನ್ನು ಗುರ್ತಿಸಿ ನನ್ನ ಕೆಂಪಿ ಈ ರೋಡ್ನಾಗೇ ಇಲ್ಲಿಲೋ ಹೋಗವೈ ಎಂದು ಕರಿಯ ಅವಳು ಹೋದ ಜಾಡು ಹಿಡಿದು ಅವಳನ್ನು ಕಂಡು ಸ್ವರ್ಗವನ್ನು ಕಂಡವನಂತೆ ಹಿಗ್ಗಿದುದನ್ನು ಕೇಳಿಲ್ಲವೇ ನೀನು.

ಅದೇ ರೀತಿ, ಸೋದರತ್ತಿಗೆಯ ಗಂಡ ಕಾಗದ ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದಾಗ, ಆತನ ಹಣೆಯ ಮೇಲಿನ ನೆರಿಗೆ, ಬಾಯೊಳಗಿಂದ ಹೊರ ಬಂದು ನೀರಾಡುತ್ತಿರುವ ನಾಲಿಗೆಯ ಉದ್ದ ಗಾತ್ರ ರಂಗು, ಉಸಿರಾಡುತ್ತಿದ್ದ ವೇಗ ಮೂಗಿನ ತುದಿಯ ಚೂಪು, ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಗಮನಿಸುತ್ತಿದ್ದ ನನಗೆ, ಆತ ಏನು ಬರೆದಿದ್ದ, ಯಾವಾಗ

ಬರೆದಿದ್ದ. ಏಕೆ ಬರೆದಿದ್ದ, ಎಲ್ಲವೂ ಆತನ ಹಿಂದಿನ ಜೀವಮಾನದ ಚರಿತ್ರೆ, ಪ್ರಕೃತದ ಭಾವನೆ, ಭವಿಷ್ಯತ್ತಿನ ಆಸೆ, ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಸೂಚಿಸಿದುದು ಹೆಚ್ಚೆ? ೩

ಆರೂವರೆ ಗಂಟೆಗೆ ನಾನೇ ಆ ಕಾಗದಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಲಕ್ಕೋಟಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟು ಮುತ್ತು ಕೊಟ್ಟು ಅಂಟಿಸಿ, ಸ್ವಾಮಿ ಹಚ್ಚಿ, ಅಂಚೆ ಕಚೇರಿಗೆ ಹೋಗಿ, ಕೆಂಪಾನೆ ಬಾಯಿಯಲ್ಲಿ, ನಾಲಿಗೆ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಸರಿಸಿ ಹಾಕಿ, ಹಿಂತಿರುಗಿದೆ.

ಎಂಟೂವರೆ ಗಂಟೆಗೆ ರಾತ್ರಿ ಊಟ. ಮಲಗಿದಾಗ ಹತ್ತುಗಂಟೆ. ಅಂಚೆ ಕಚೇರಿಯಿಂದ ಆರು ಮುಕ್ಕಾಲಿಗೆ ಬಂದನಂತರ, ಮಲಗುವ ತನಕ ಆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕೇಳಿದ ಶಬ್ದ, ಸೊಳ್ಳೆಯ ಗುಂಯ್ ಗುಂಗಾನ, ಏಳು ವರ್ಷದ ಕುಮಾರ ಮಲ್ಲಗಿ ಕನವರಿಸಿಕೊಂಡಾಗ ಕೂಗಿದ ಲೊಚ ಲೊಚ. ನಾವು ಮೂವರೂ ಮೌನಿಮುಖಿಗಳಂತಿದ್ದೆವು.

ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಎದ್ದಾಗ ಸೋದರತ್ತಿಗೆ ಗಂಡ ನನಗೆ ಉಪದೇಶ ಮಾಡಿದರು. ಈ ಪ್ರಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಇನ್ನುಮೇಲೆ ಜಮೀನಿನಿಂದ ಬೇರೆ ಊರಲ್ಲಿರುವವರಿಗೆ ಏನೇನೂ ಸಿಗದೆ ಇರಬಹುದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಸಿಕ್ಕಿದಷ್ಟಕ್ಕೆ ಸೀದುವಿಟ್ಟು, ಧಕ್ಕದಷ್ಟನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗು ಅಂತ. ಸೋದರತ್ತಿಗೆ ಕಾಫಿ ತಂದುಕೊಡುತ್ತಾ “ಹಾಗೆ ಮಾಡೋದೇ ವಾಶೀಪ್ಪಾ, ಇವರು ಎಷ್ಟೋ ಜನಕ್ಕೆ ಬುದ್ಧಿ ಹೇಳಿ, ಅವರ ಮನೆಗಳನ್ನು ಉಳಿಸಿದ್ದಾರಪ್ಪಾ ನಾಳೆ ಯಾರೋ ನಾಳೆ ಹೇಗೋ, ಸಿಕ್ಕಿದ್ದು ಬಿಡಬೇಡಪ್ಪಾ, ರಾಜಕೀಯ ತಂಟೆಗೆ ಸಿಗಬೇಡಪ್ಪಾ” ಎಂದು ಗಂಡನ ಸಲಹೆಗೆ ಒತ್ತುಕೊಟ್ಟಳು.

ಆವಡಿ, ನಾಗಪುರ, ಜಪಾನ್ ಮಾದರಿ, ಚೀನಾ ಮೇಲ್ವಂಗಿ ಇವೆಲ್ಲವೂ ಜ್ಞಾಪಕಕ್ಕೆ ಬಂತು.

“ಹೌದು ಮಾವ, ಸೋದರತ್ತಿಗೆ ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ, ನೀವು ಆಣತಿಯಿತ್ತಂತೆ ಹೆಬ್ಬಿ ಜಮೀನನ್ನು ಮಾರಿಬಿಟ್ಟೇ ಹೋಗುತ್ತೇನೆ. ಇವತ್ತು ಸಂಜೆ ಹೆಬ್ಬಿಗೆ ಹೋಗಿ ನನ್ನ ರೈತನಿಗೆ ಸುದ್ದಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, ಎಂದು ಹೇಳಿ ತೀರ್ಮಾನ ಕೈಗೊಂಡೆ.

ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ದಿನ ಅಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ಅವನು ಇವನು, ಆತ ಈತ, ಶ್ಯಾನುಭೋಗ, ಪಟೇಲ, ತಳವಾರ ಕೋಲುಗಾರ, ಸಹಕಾರ ಸಂಘ ಸರಕಾರಿ ಸಂಗ, ಎಲ್ಲ ಕಡೆ ಸುತ್ತ ಕಡೆಗೆ ನನ್ನ ರೈತನಿಗೇ ಆರಕ್ಕೆ ಮೂರರ ಹಾಗೆ ಜಮೀನನ್ನು ಮಾರಿದೆ. ಅಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಅವ ಕಣಜದಿಂದ ತಂದು ರೆಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಕಚೇರಿಯಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸಂದಿಸಿ, ಮಾರಾಟದ ಪತ್ರವನ್ನು ನನ್ನಿಂದ ನಗುತ್ತ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ. ಶರಣಾರ್ಥಿ ಹೇಳಿ ಹೆಬ್ಬಿಗೆ ಹೋದ. ಪಾಪ! ಅವನರಿಯ ಮುಂದಿನ ಬಾಳನ್ನ !!

ಇದೆಲ್ಲಾ ಮುಗಿಯುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಶುಕ್ರವಾರ ಬಂದಿತ್ತು. ಆ ವೇಳೆಗೆ ಶಿವನ್ವಳ್ಳಿಯ ಮೂರೂ ಜನರಿಂದ ಕಾಗದಗಳು ಪ್ರತ್ಯುತ್ತರ ರೂಪಿನಲ್ಲಿ ಬಂದಿದ್ದುವು.

ಸಾಕೆ ಗಂಡ ಸುಗಂಧದ ಕಾಗದದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದ್ದ.

“ಈ ವರ್ಷ ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣ ಸ್ವಾಮಿಯವರ ಪ್ರಸಾದವನ್ನು ನಿಮಗೆ ಕಳಿಸ ಬೇಕೆಂದು ವರ್ಷವೆಲ್ಲಾ ಪ್ಲಾನ್ ಹಾಕಿದ್ದೆವು. ಆದರೆ ಕೈಂಕರ್ಯದ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಈಕೆ ದೇವಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಹೋಗುವ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿರಲಿಲ್ಲ. ಕಾರಣ ಕೈಂಕರ್ಯ ಆಗ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ ಪ್ರಸಾದ ತರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ ನಿಮಗೆ ಕಳಿಸಲೂ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಮುಂದಿನ ವಾರ ಕೈಂಕರ್ಯ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಖಂಡಿತ ಪ್ರಸಾದ ಕಳಿಸುತ್ತೇನೆ. ವಿಶ್ವಾಸ ವಿರಬೇಕು.”

ಇತ್ಯಾದಿ.

ಶಿಂಗ್ಲಾಚಾರಿಯ ಒಕ್ಕಣೆ ಹೀಗಿತ್ತು.

ಲೇ! ಇಷ್ಟು ವಯಸ್ಸಾದರೂ ನಿನ್ನ ನಾಲಿಗೆ ಚಪಲ ಹೋಗಿಲ್ಲವಲ್ಲೋ ಎ. ಕ್ಲಾಸು, ಬಿ. ಕ್ಲಾಸಿನಲ್ಲಿ ಓದುತ್ತಿದ್ದಾಗಲೂ ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣ ದೇವರ ಗುಡಿಗೆ, ಪ್ರಸಾದ ಹಂಚೋ ಹೊತ್ತಿಗೆ, ನನ್ನನ್ನೂ ಎಬ್ಬಿಸಿ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಪ್ರಸಾದ ಕೊಡೋನಿಗೆ ಕಾಣಿಸೋಹಾಗೆ ಹಣೆಗೆ ಮೂರು ದೊಡ್ಡ ನಾನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಕೈ ಚಾಚುತ್ತಿದ್ದೆಯಲ್ಲೋ, ಇನ್ನೂ ಆ ಚಪಲ ತಪ್ಪಿಲ್ಲವಲ್ಲೋ.

ಪ್ರಸಾದ ಕಳಿಸಿದ್ದಕ್ಕೆ ವಂದನೆಗಳು ಅಂತ ಪುಳಿಯೋಗರೆ ಕಳಿಸದೆ ಇದ್ದಾಗ— ನೀನು ನನಗೆ—ಕಾಗದ ಬರೆದರೆ ನಾಚಿಕೊಂಡು ನಾನು ಪುಳಿಯೋಗರೆ ಮಾಡಿಸಿ ಕಳಿಸುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಹಾಳು ಆಶೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಬರೆದಿದ್ದೀಯಲ್ಲೋ! ಇಷ್ಟೇಕೆ ಎಳ್ಳಂಬಳಸೆ? ಸುಮ್ಮನೆ “ಶಿಂಗ್ಲಾಚಾರಿ! ದೇವಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಪುಳಿಯೋಗರೆ ಮಾಡಿಸಿ ಕಳಿಸು” ಅಂದಿದರೆ ಎಷ್ಟೊ ಚೆನ್ನಾಗಿರುತ್ತಿತ್ತು. ಇಷ್ಟಕ್ಕೆ ಅಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಆಟ ಹೂಡಬೇಕೆ? ನಾಟಕ ಆಡಬೇಕೆ?

ನಾಳೆ ದೇವಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಪುಳಿಯೋಗರೆ ಮಾಡಿಸಿ ನಾಡಿದ್ದು ನಿನಗೆ ತಲಪೋ ಹಾಗೆ ಮಾಡ್ತೇನೆ.

ಮನೇಲಿರೋ ನಾಡಿಗಿಗೂ ಮಕ್ಕಳಿಗೂ ಕೊಟ್ಟು ನೀನು ತಿನ್ನು ಅವರ ಬಾಯಿಗೆ ಸೊನ್ನೆ ಸುತ್ತಿ ನಿನ್ನ ಬಾಯಿ ತುಂಬಿಸಿಕೊಬೇಡ” ಅಂತ.

ಸರಸೂ ಗಂಡನ ತಂದೆ ಜವಾಬು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು.

ಗುರುವಾರದ ದಿನ ದೇವಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಕೈಂಕರ್ಯ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೆವು. ಶುಕ್ರವಾರ ನಿಮಗೆ ಪ್ರಸಾದವನ್ನು ಕಳುಹಿಸಲು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದ್ದೆವು. ಗೋಪಾಲ ಕೃಷ್ಣನ ಲೀಲೆ ನೋಡಿ. ಸಾವುಗಳೆಲ್ಲಾ ನಿಮ್ಮ ನೆನಪನ್ನು ತಂದುಕೊಂಡಾಗ ನಿಮಗೂ ನಮ್ಮ ನೆನಪಾಗಿ ಮುಂದೆ ಕಳಿಸುವ ಪ್ರಸಾದಕ್ಕೆ ಈಗಲೇ ವಂದನೆಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿ ಬರೆದಿದ್ದೀರಿ. ಇದರಿಂದಲೇ ಆಸ್ತಿಕರು ಗೋಪಾಲ ಕೃಷ್ಣನ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ಅರಿಯಲು ಸುಲಭ ಸಾಧ್ಯ. ಈ ರೀತಿ ತನ್ನ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ಪಾಮರನಾದ ನನಗೂ ತೋರಿಸಿಕೊಟ್ಟ ಆತನಿಗೆ ಸಾಷ್ಟಾಂಗವೆರಗಿ ಪ್ರಸಾದವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿ, ನಿಮಗೂ ಕಳಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಮಣಿಗಾರರ ಕಾಗದ! ಕೇಳಬೇಕೇ? ಕೂರುವ ಮಹೆಯಮೇಲೂ ಬೆಳ್ಳಿ ಹೂ ಕೆತ್ತಿಸಿರುತ್ತಾರಲ್ಲವೇ?

ಮುಂದಿನ ವಾರದಲ್ಲಿ ಮೂರು ತಿಂಗಳಿಗಾಗುವಷ್ಟು ಪುಳಿಯೋಗರೆ ಪ್ರಸಾದ ಸೋದರತ್ತಿಗೆಯ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದು ಶೇಖರವಾಯ್ತು. ದೇವರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಭಾವಳಿಯ ಹಿಂದಿದ್ದ ಗೂಡಿನಲ್ಲಿ ಬಾಯಿ ಕಟ್ಟಿಟ್ಟ ಉಪ್ಪಿನ ಕಾಯಿನ ಜಾಡಿಗಳ ಹತ್ತಿರ ಪ್ರಸಾದವೂ ಸ್ಥಾಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು.

ಆ ವೇಳೆಗೆ ನನ್ನ ಕೆಲಸವೆಲ್ಲವೂ ಮುಗಿದಿತ್ತು ಹಿಂತಿರುಗಿ ಶಿವನ್ದಳ್ಳಿಗೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದಾಗ ನನಗನ್ನಿಸಿತು, ಮಸಲಾ ಸೋದರತ್ತಿಗೆ ಹಾಗೂ ಗಂಡ ಗುಬ್ಬಾಲೆಯ ಜಾಣತನವನ್ನೂ ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಈ ರೀತಿ ಪುಳಿಯೋಗರೆಯ ಖಜಾನೆಯನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಿಕೊಂಡರೋ ಹೇಗೋ? ಎಂದು.

ಇದೇ ರೀತಿ ವಂದನೆಯ ಕಾಗದಗಳನ್ನು ಬರೆದು ಒದಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆನೋ ಬೇಕಾದ ಪ್ರಿಯದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಎಂದು.

ಹಾಗೂ ಮನಸ್ಸು ನೆಮ್ಮದಿಯಾಯ್ತು. ಇಂತಹವರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕಲಿತ ಲೋಚಗುಟ್ಟಿದರೂ, ಬಾಳಲು ಬಲ್ಲವನಾಗುತ್ತಾನೆ ಅವನಿಗೆ ಮಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟುಕೊಡುವ ನಾನು ನಿಶ್ಚಿಂತೆಯಿಂತಿರಬಹುದು ಎಂದು ಎನಿಸಿದಾಗ.

—ಪ್ರಸಾದ್

ಎಳು ಹನ್ನೊಂದು

ಕೋರ್ಮಂಗಲದ ರೈಲ್ವೆ ಸ್ಟೇಷನ್ನಿನ ಟಿಕೆಟ್ ಕಂಡಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ರೂಪಾಯಿ ನೋಟು ಇಟ್ಟು, ತುಂಕೂರಿಗೆ ಒಂದು ಟಿಕೆಟ್ ಕೊಡಿ ಎಂದೆ. ಅಲ್ಲಿದೆ ಕೆಂಚಾನೆ ಕ್ಲಾರ್ಕ್ ಟಿಕೆಟ್‌ನ್ನೇನೋ ಬೇಗ ನನ್ನ ಕೈಲಿಟ್ಟ. ಚಿಲ್ಲರೆ ಎಂದೆ. ತಡೀರಿ ಎಂದ ಅವ. ಒಂದು ಚೂರು ಹಳೆಕಾಗದದ ಮೇಲೆ ಲೆಕ್ಕಮಾಡುಕ್ಕೆ ಶುರು ಮಾಡಿದ. ತುಂಕೂರಿನ ಟಿಕೆಟ್‌ಗೆ ಹದಿಮೂರಾಣೆ ಎಂಟು ಕಾಸು. ಲೆಕ್ಕ ಮುಗಿಸಿ ಆತ ಒಂದಾಣೆ ನಾಲ್ಕು ಕಾಸು ನನ್ನ ಕೈಲಿಟ್ಟ. “ಏ! ಎರಡಾಣೆ ನಾಲ್ಕು ಕಾಸು ಕೊಡಬೇಕೋ ಮಗನೇ” ಎಂದೆ. “ಹಾಗಾ! ತಿರುಗಿ ಲೆಕ್ಕ ಮಾಡ್ತೀನಿ ಇರ್ತಿ ಎಂದು ಕಾಗದ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಲೆಕ್ಕ ಮಾಡಿದ ಇನ್ನೊಂದಾಣೆ ನನ್ನ ಕೈಲಿಟ್ಟು, ಹೌದ್ರೀ ನೀವು ಹೇಳಿದ್ದು ದಿಟಾರೀ! ನಾನು ಕಾಗದದ ಮೇಲೆ ಲೆಕ್ಕ ಮಾಡಿದರೂ ತಪ್ಪಾಯ್ತು, ಮೊದಲನೆ ಸಾರಿ. ನೀವು ಬಾಯಿ ಲೆಕ್ಕಮಾಡಿ ಸರಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿದರಲ್ಲಾ. ನೀವೇನಾದರೂ ರಾಮಾನುಜಂ ಗೋತ್ರದವರಾ ಳೆಂದ.

ನಾನು ಸುಸ್ತಾದೆ. “ಯಾವೂರ್ರೀ ನೀವು” ಎಂದು ಕೇಳಿದೆ. ಜಲಂಧರಿನಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದೆ. ಖಾಂಧಾರಿಯವರ ಜತೆ ವ್ಯಾಪಾರಕ್ಕೆಂದು ದಕ್ಷಿಣಕ್ಕೆ ಬಂದೆ. ನನಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಲೆಕ್ಕ ಮಾಡುಕ್ಕೆ ಬರುಲ್ಲ ಅಂತ ಅವರು ನನ್ನ ಕೈಬಿಟ್ಟರು. ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಲೂ ಕಾಸಿಲ್ಲದೆ, ಸ್ಟೇಷನ್ನಿನಲ್ಲಿ ಕೂಲಿ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಶುರುಮಾಡಿದೆ. ಹಾಗೇ ಕನ್ನಡ ಕಲಿತೆ. ಥಾತ್ರಿ ಶಾಲೆಗೆ ಹೋಗಿ ಲೋಫರ್ ಸೆಕೆಂಡರಿ ಪ್ಯಾಸುಮಾಡಿದೆ. ಅವೇಳೆಗೆ ರೈಲ್ವೆ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಕ್ಲಾರ್ಕ್‌ಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ತಿಳಿಯಿತು. ಒಂದು ಅರ್ಜಿ ಗುಜರಾಯಿಸಿದೆ. ಉತ್ತರದಿಂದ ಬಂದ ನಿರಾಶ್ರಿತ ಎಂದು ನಮೂದಿಸಿದೆ. ಆಯ್ಕೆ ಸಮಿತಿಯವರ ಭೇಟಿಗೆ ಕರೆ ಬಂತು. ಆಯ್ಕೆ ಸಮಿತಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ನಮ್ಮ ದೇಶದವರೇ! ನಮ್ಮ ಭಾಷೆ ಮರೆತಿತ್ತಿಲ್ಲ ನಾನು ಹಿಂದೆ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಹಿಂದಿಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿದೆ. ಮಿಕ್ಕ ಆಯ್ಕೆಗಾರರ ಹತ್ತಿರ ಕನ್ನಡದಲ್ಲೇ ಮಾತನಾಡಿದೆ ಏನೋ ದೇವರ ದಯೆ! ಕೆಲಸ ಸಿಕ್ಕಿತು. ಕೂಲಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಸ್ಟೇಷನ್ನಿನಲ್ಲೇ ಕ್ಲಾರ್ಕ್‌ಗೆ ಕೆಲಸಮಾಡೋ ಪುಣ್ಯ ದೊರಕಿತು. ಎಂದೆಲ್ಲಾ ಹೇಳಿದೆ.

ಒಪ್ಪುಹೊತ್ತಿಗೆ ರೈಲು ಬಂತು. ಆ ಸ್ವೇಷನ್ನಿನಲ್ಲಿ ರೈಲು ಹತ್ತಿದವ ನಾನೊಬ್ಬನೇ. ಯಾರೂ ಇಳಿಯಲೂ ಇಲ್ಲ. ರೈಲು ಹೊರಟಿತು. ಪ್ಲಾಟ್‌ಫಾರ್‌ನಲ್ಲಿ ನಿಂತಿದ್ದ ಆ ಕ್ಲಾರ್ಕ್ ನನಗೆ ಟಾಟಾ ಕೂಡ ಮಾಡಿದ.

ತುಂಕೂರಿಗೆ ಹೋಗುವಾಗ ಯೋಚಿಸಿದೆ. ಉತ್ತರ ದೇಶದವ ದಕ್ಷಿಣಕ್ಕೆ ಬಂದು, ಹಿಂದಿ ಮರೆಯದೆ, ಕನ್ನಡ ಕಲಿತು, ರೈಲ್ವೆ ಸ್ವೇಷನ್ನಿನ ಕೆಲಸ ಗಿಟ್ಟಿಸಿದ್ದಾನೆ ಲೆಕ್ಕಮಾಡೋದರಲ್ಲಿ ಶುದ್ಧ ಶುಂಠಿ. ಇವನನ್ನು ಹೇಗೆ ಚುನಾಯಿಸಿದರು? ಇದರ ಮಮ್ ತಿಳಿಯಬೇಕು ಅಂತ ನಿರ್ಧರಿಸಿದೆ. ತುಂಕೂರಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮುಗಿಸಿ ಕೊಂಡು—(ನಾನು ವಿಮಾ ಏಜೆಂಟ)—ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಹೋದೆ. ರೈಲ್ವೆ ಆಯ್ಕೆ ಸಮಿತಿಯವರು ಹೇಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ನೋಡಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಿದೆ. ನನ್ನ ಹಾಗೆ ಹೊಟ್ಟೆಗಿಲ್ಲದೆ ಸಹೋದ್ಯೋಗಿಗಳಾಗಿದ್ದ ಒಬ್ಬತ ಈಗ ಸಚಿವನಾಗಿದ್ದರಿಂದ ಆತನ ಶಿಫಾರಸ್ಸಿನಿಂದ, ಆಯ್ಕೆ ಸಮಿತಿಯವರ ಭೇಟಿ ಯೊಂದರಲ್ಲಿ ವೀಕ್ಷಕನಾಗಿದ್ದೆ. ಅದರ ವಿವರ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ ಕೇಳಿ.

ಹೆಸರು ಕುಲಗೋತ್ರ ಎಲ್ಲಾ ಕೇಳಿದಮೇಲೆ. ಏಳು ಹನ್ನೊಂದು ಎಷ್ಟು ಎಂದು ಕೇಳಿದರು. ಅಭ್ಯರ್ಥಿ ಬೆರಳು ಎಣಿಸಿಕೊಂಡು ಹತ್ತೊಂಭತ್ತು ಎಂದ. ಭೇಟಿಮುಗಿದು ಅವ ಹೊರಬಿದ್ದಮೇಲೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಆಯ್ಕೆಗಾರರಂದರು ಇವನನ್ನು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡರೆ, ಎರಡು ಟಿಕೆಟ್‌ಕೊಂಡಾಗಲೆಲ್ಲಾ ಹೆಚ್ಚು ವರಮಾನ ರೈಲ್ವೆಗೆ ದೊರಕೆ, ದೊರಕುತ್ತೆ.

ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಆಯ್ಕೆಗಾರರಂದರು. ಚಿಲ್ಲರೆ ಹಿಂತಿರುಗಿ ಕೊಡೋವಾಗ ಇದೇ ರೀತಿ ಮಾಡಿದರೆ ಅಂತ. “ಆಗ ಆದ ನಷ್ಟವನ್ನು ಅವನ ಸಂಬಳದಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದು ಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಹೇಗೂ ಅವನು ಮೇಲ್ಪಂಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಜೀವನ ಮಾಡತಾನೇ ಹೊರತು, ನಾವು ಕೊಡುವ ಸಂಬಳದಲ್ಲಲ್ಲವಲ್ಲ” ಎಂದು ಉತ್ತರ ಹೇಳಿದರು ಆಯ್ಕೆಯುಪ್ಯಸ್ತರು.

ಮೂರನೆ ಆಯ್ಕೆ ಸದಸ್ಯರಂದರು. ಇವನನ್ನು ಆಯ್ಕೆಮಾಡಿದರೆ ಸ್ವಲ್ಪ ವಿಸತ್ತಿಗೆ ಸಿಗಬಹುದು ನಾವು. ಇವನಿಂದ ರೈಲ್ವೆ ಸಂಪಾದನೆ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತೆಂದು ನನಗೂ ಧೈರ್ಯ. ಆದರೂ ಮನಶ್ಶಾಸ್ತ್ರಗಳ ಹತ್ತಿರ ಒಮ್ಮೆ ಪರೀಕ್ಷಿಸಿದರೆ ಚೆನ್ನು ಅಂತ ನನಗನ್ನಿಸುತ್ತೆ ಎಂದರು.

ಸಲಹೆಗೆ ಸಮಿತಿಯವರ ಮನ್ನಣೆ ದೊರೆಯಿತು.

ಮನಶ್ಶಾಸ್ತ್ರಿಯವರನ್ನು ಕರೆಸಿದರು. ಆತ ಹಲವಾರು ಗಣಿತದ ಪ್ರಯೋಗ ಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿದ. ಫಲಿತಾಂಶ ಬಲು ಸ್ವಾರಸ್ಯವಾಗಿತ್ತು. ರೂನಾಯಿನಲ್ಲಿ ಆಣೆ

ಕಾಸು ಕಳೆಯುವಾಗೆಲ್ಲಾ ಅವ ಹೆಚ್ಚು ಕಳೆದು ಉತ್ತರವಾಗಿ ಕೊಡುವ ಜಿಪ್ಸಿರೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿರುತ್ತಿತ್ತು. ಕೊಡುವಾಗಲೆಲ್ಲಾ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕೂಡಿ, ಲಾಭದ ಉತ್ತರವನ್ನೇ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದ. ಮನಃ ಶಾಸ್ತ್ರಿಯು ವರದಿ ಒಪ್ಪಿಸಿದರು.

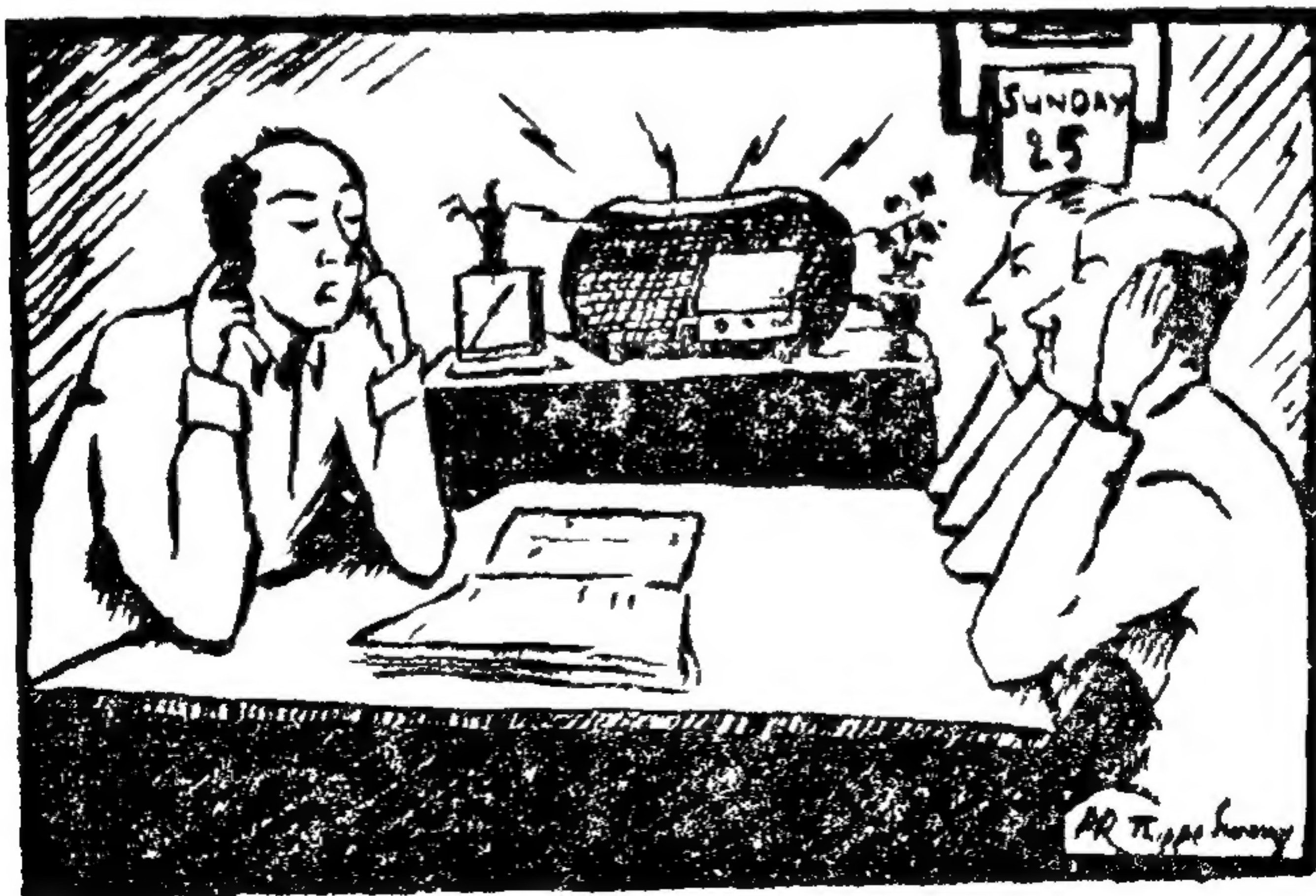
“ಇವನನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಮಾಡಿದ ಭಗವಂತನ ಮಾಯೇ ಅಪಾರವಾದುದು. ಲೆಕ್ಕದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಮದ್ದಿಯನ್ನು ನಾನು ಈ ವರೆವಿಗೂ ಕಂಡಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಇಂತ ಹವನಿರಬಹುದು ಎಂದು ಊಹಿಸಿದ್ದೂ ಇಲ್ಲ. ಈತನ ಶುಂರಿತನ ವಿಚಿತ್ರ. ಕೊಡುವಾಗ ಕಡಿಮೆ ಕೊಟ್ಟು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಾಗ ಹೆಚ್ಚು ಕೇಳುವ ತೆರನಾಗಿ ಈತನ ತಲೆ ಲೆಕ್ಕಮಾಡಿಸುತ್ತೆ. ಇಂತಹವರು ರೈಲ್ವೆಗೆ ದೊರಕುವುದು ದುರ್ಲಭ. ಸಿಕ್ಕಿದಾಗ ಹೂ ಹಾರ ಹಾಕಿ ನೇಮಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು” ಎಂದು.

ಈಗ ಅರ್ಥವಾಯಿತು ರೈಲ್ವೆ ಟಿಕೆಟ್ ಕಂಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೂತಿರುವ ಮಹನೀಯರ ಮಹತ್ವ.

ಆದರೆ ಇತ್ತಿಂದೀಚೆಗೆ ಹೋಟಲುಗಳಲ್ಲಿ ಸರಬರಾಜುದಾರರಾಗಿ ಇಂತಹ ಲೆಕ್ಕದ ಪ್ರಭೃತಿಗಳೆಲ್ಲಾ ಸೇರಿಕೊಳ್ಳುವವರಿಂದ, ರೈಲ್ವೆ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳ ಅಭಾವ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ.

ಆದ ಕಾರಣವೇ ಇರಬೇಕು! ಉತ್ತರದವರೆಲ್ಲಾ ಸೇರಿಕೊಂಡು, “ನಯಾ ವೈಸೆ” ಶುರುಮಾಡಿದ್ದು. ಲೆಕ್ಕ ಈಗ ಅಷ್ಟು ಕಷ್ಟವಲ್ಲ, ಅಲ್ಲವೇ? ಉತ್ತರದವರೂ ಸಂಸಮಾನವಾಗಿ ಸ್ಪರ್ಧಿಸಬಲ್ಲರು!!

—ಪ್ರಕಾಶ್

ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನಲ್ಲಿ ಛಾಕತದ ಕ್ರಿಕೆಟ್ ಪಂದ್ಯದ ಸುದ್ದಿ ಕೇಳುತ್ತಿರುವ ಕ್ರೀಡಾಭಿಮಾನಿಗಳು

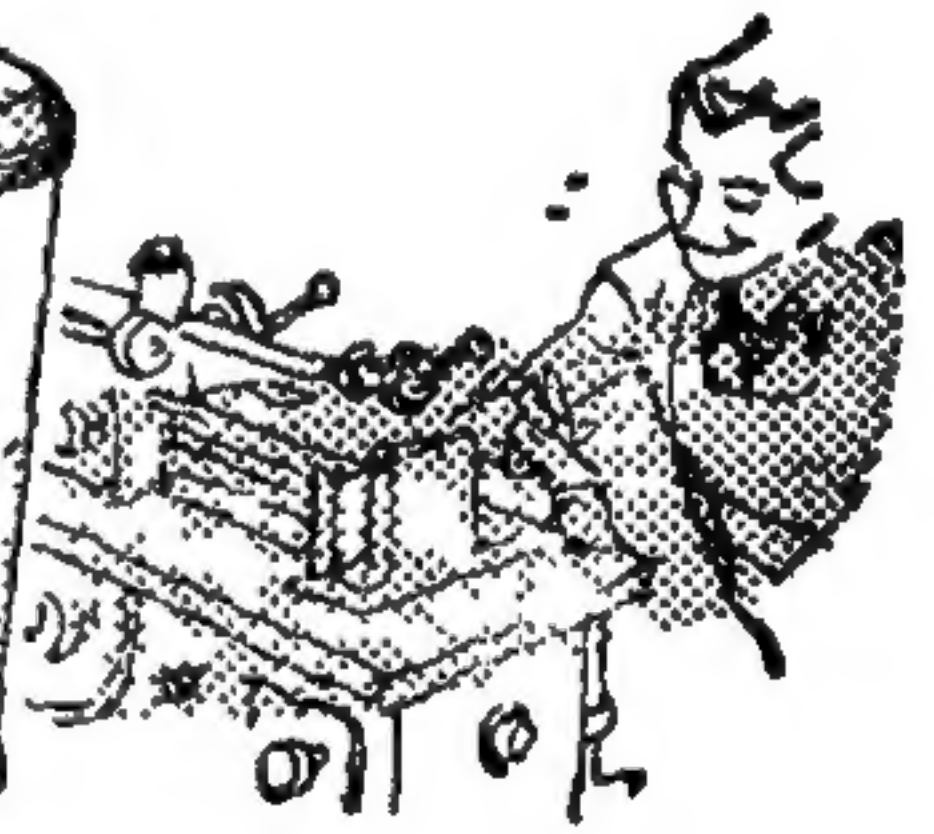

ಒಮ್ಮೆ ಉಪಯೋಗಿಸಿ ನೋಡಿ-
ಎಷ್ಟು **ಸುಂದರ ಉಜ್ವಲ** ಪೆಯಿಂಟು!

ಷಾಲಿಮಾರ್ ಸೂಪರ್‌ಲ್ಯಾಕ್ ಸಿಂಥೆಟಿಕ್ ಎನಾಮೆಲ್ -
ಇದೊಂದು ಶೀಘ್ರದಲ್ಲಿ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಒಣಗುವ, ಬಹಳವಾಗಿ
ಧಳಧಳಿಸುವ, ನಿಶ್ಚಿತ ಬಾಳಿಕೆಯಿರುವ, ಒಳಭಾಗಕ್ಕೂ
ಅಥವಾ ಹೊರಭಾಗಕ್ಕೂ ಉಪಯೋಗಿಸಬಹುದಾದ
ಪೆಯಿಂಟಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಮತ್ತು
ಕಾರ್ಖಾನೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಎಲ್ಲಾ ತೆರನಾದ ಜಾಗಗಳ ಮೇಲೆ
ಬ್ರಶ್ಚಿನಿಂದ ಬಳಿಯಬಹುದು,
ಸ್ಪ್ರೇ ಮಾಡಬಹುದು ಅಥವಾ
"ಡಿಪ್" ಮಾಡಿ ಹಚ್ಚಬಹುದು.

38 ಬಣ್ಣಗಳು—ಒಂದೊಂದಿಗೆ ಮತ್ತೊಂದನ್ನು
ಕಲಸಬಹುದು. | ಪೈಂಟ್ ಮತ್ತು | ಗ್ಯಾಲನಿನ
ಟನ್ನುಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ 5 ಗ್ಯಾಲನಿನ
ಡ್ರಮ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುತ್ತೆ.

**ಷಾಲಿಮಾರ್
ಸೂಪರ್‌ಲ್ಯಾಕ್**
ಸಿಂಥೆಟಿಕ್ ಎನಾಮೆಲ್

SPW 486 KAN

SHALIMAR PAINT, COLOUR & VARNISH CO., PRIVATE LTD.
Calcutta • Bombay • Madras • New Delhi • Kanpur

MYSORE LAMPS

KNOWN FOR THEIR QUALITY

RECEPIENTS OF GOLD MEDALS & CUPS AT
SEVERAL EXHIBITIONS

RATE CONTRACTORS TO GOVERNMENT OF INDIA,
STATE GOVERNMENTS AND RAILWAYS.

SUPPLIERS TO MUNICIPALITIES, DISTRICT BOARDS
ELECTRIC SUPPLY CORPORATIONS, TEXTILE MILLS
AND OTHER BIG AND SMALL INDUSTRIES

ALL TYPES OF LAMPS MANUFACTURED
THE MYSORE LAMP WORKS LTD.,

MALLESWARAM, BANGALORE-12

Telegrams. "MYSORELAMP"

Telephone 2026

Agents for Mysore State:

K. S. GOWDER & Co.,

No. 48, SUBEDAR CHATRAM ROAD,

BANGALORE-2.

ಕೊರವಂಜಿ

ಬಳ್ಳಿಪೇಟೆ, : : ಬೆಂಗಳೂರು-9

ವಾರ್ಷಿಕ ಚಂದಾ ಅಂಚೆ ಮೂಲಕ ರೂ. ೩-೦೦

ಬಿಡಿ ಪ್ರತಿ ಕೇವಲ 25 ನಯೆ ಪೈಸೆ

ಚಂದಾದಾರರು ವಿಳಾಸ ಬದಲಾವಣೆಯಾದಲ್ಲಿ,

ಕೂಡಲೆ ನಮಗೆ ತಿಳಿಸಿದರೆ ಬಹಳ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದಂತಾಗುವುದು.